అందాల తెలుగు

కీ బుక్

క్లాస్ 1-5

LOYOLA PUBLICATIONS
8-2-109/73 Road no 4
APSEB Colony Sagar road
Hastinapuram HYDERABAD-500079
Ph. : 9490349338
Email : loyolapub@gmail.com

కీ బుక్

2. అచ్చులతో మాటలు

పేజి నెం. 10

1. క్రింది ఖాళీలను అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ అక్షరాలతో పూరించండి.

అమ్మ ఆవు ఇల్లు ఈగ ఉడత ఊయల ఋషి

2. ఈ క్రింది అక్షరాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఋ, ౠ

పేజి నెం. 11

3. క్రింది అక్షరాలను కలిపి రాయండి.

1. అటక 2. ఇట 3. ఉలవ 4. ఋషి

5. ఆవు 6. ఈత 7. రక

4. క్రింది పదాలను సరిచేసి రాయండి.

1. అమల 2. ఆలయం 3. ఇవతల 4. ఉరక

5. ఊయల 6. ఈదర

5. క్రింది పదాలను సరైన బొమ్మలతో జతపరచండి.

1. ఉడత 2. ఋషి 3. అరక 4. ఇల్లు

5. ఊయల 6. ఆట 7. ఈగ

పేజి నెం. 16

1. ఈ క్రింది ఖాళీలను ఎ, ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔ, అం, అః అక్షరాలతో పూరించండి.

ఎలుక ఏకం ఐదవ ఒకటి ఓపిక ఔటు అంబరం అంతఃపురం

2. ఈ క్రింది అక్షరాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

ఎ, ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔ, అం, అః

3. క్రింది అక్షరాలను కలిపి రాయండి.

1. ఎనిమిది 2. ఏనుగు 3. ఐసు 4. ఒర

5. ఓడ 6. ఔషధం 7. అంబ 8. అంతఃపురం

4. క్రింది అక్షరాలను పదాలతో కలిపి రాయండి.

అలసట	అలమర	అమల
ఇహం	ఇవతల	ఇచట

పేజి నెం. 17

ఉదకం	ఉంగరం	ఉదయం
ఋణం	ఋజువు	ఋతువు
ఎడమ	ఎకరం	ఎచట
ఒకటవ	ఒకటి	ఒకడు

5. క్రింది పదాలను సరైన బొమ్మలతో జతపరచండి.

ఔషధం	ఏనుగు	అంతఃపురం	అంబ
ఓడ	ఐదు	ఎనిమిది	ఒర

<u>3. హల్లులతో మాటలు</u>

పేజి నెం. 22

1. ఈ క్రింది ఖాళీలను క, ఖ, గ, ఘ, ఙ, చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ అక్షరాలతో పూరించండి.

క, ఖ, గ, ఘ, చ, ఛ, జ, ఝ

2. ఈ క్రింది అక్షరాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

క, ఖ, గ, ఘ, ఙ, చ, ఛ, జ, ఝ, ఞ

3. క్రింది అక్షరాలను కలిపి రాయండి.

కలప	గడప	చలవ	జననం
ఖరం	ఘటం	ఛలనం	ఝషం

4. ఈ క్రింది పదాలను సరిచేసి రాయండి.

కవిత	గడప	చలవ	జలగ
ఖననం	ఘనుడు	ఛత్రము	

పేజి నెం. 23

5. క్రింది పదాలను సరైన బొమ్మలతో జతపరచండి.

ఝషం	జడ	ఛత్రము	చందమామ
కడవ	గంట	గద	ఖగం

పేజి నెం. 29

1. ఈ క్రింది ఖాళీలను ట, డ, త, ధ, డ, ణ, ద, న అక్షరాలతో పూరించండి.

ట, డ, ఢ, వీ, త, ద, ధ, న

2. ఈ క్రింది అక్షరాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

ట, ఠ, డ, ఢ, ణ, త, థ, ద, ధ, న

3. క్రింది అక్షరాలను కలిపి రాయండి.

టంకం మఠం డంబం ఢంక తనయ

రథం దయ ధవళం

4. ఈ క్రింది పదాలను సరిచేసి రాయండి.

టపాకాయ కమఠం పనస తలగడ దండన

నటన

పేజి నెం. 35

1. ఈ క్రింది ఖాళీలను ప, ఫ, బ, భ, మ, య, ర, ల, వ, శ అక్షరాలతో పూరించండి.

ప, భ, ర, వ, ఫ, మ, ల, శ, బ, య

2. ఈ క్రింది అక్షరాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

ప, ఫ, బ, భ, మ, య, ర, ల, వ, శ

3. క్రింది అక్షరాలను కలిపి రాయండి.

పడవ ఫలం బంతి భవనం మంచం

యజ్ఞం రవి లత వల శంఖం

4. ఈ క్రింది పదాలను సరిచేసి రాయండి.

పడమర భజన యముడు వరుడు

బయట మసక రచన

పేజి నెం. **39**

1. ఈ క్రింది ఖాళీలను ష, స, హ, ళ, క్ష, అ అక్షరాలతో పూరించండి.

ష, స, హ, తా, క్ష, అం

2. ఈ క్రింది అక్షరాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

ష, స, హ, ళ, క్ష, అ

3. క్రింది అక్షరాలను కలిపి రాయండి.

షట్పదం హంస క్షత్రియుడు సంత

తాళం అంపం

4. ఈ క్రింది అక్షరాలను కలిపి పదాలుగా రాయండి.

<u>**క**</u>

కడవ, కలం, కమలం

<u>**ఖ**</u>

ఖగం, ఖననం, ఖరం

<u>**గ**</u>

గలగల, గడప, గగనం

<u>**ఘ**</u>

ఘంట, ఘనత, ఘటన

<u>**చ**</u>

చంచల, చదరంగం, చంపకం

<u>**జ**</u>

జలగ, జపం, జయం

<u>**డ**</u>

డబ్బు, డమరుకం, డంబము

<u>**న**</u>

నటన, నరకం, నవల

<u>**బ**</u>

బంతి, బయట, బంధం

<u>**ట**</u>

టమాట, టంకం, టమటమ

<u>**దం**</u>

దంతం, దండన, దండగ

<u>**ప**</u>

పడవ, పనస, పయనం

<u>మ</u>	**<u>ర</u>**
మంచం, మరక, మసక	రవి, రచన, రమణ
<u>వ</u>	**<u>స</u>**
వనం, వచనం, వరుడు	సంత, సమంత, సరసం

11. పెంపుడు జంతువులు

పేజి నెం. 55

ఆవు,	ఎద్దు,	పిల్లి,	కుక్క
గాడిద,	గుర్రం,	పొటేలు,	ఏనుగు

కీ బుక్

2. తల్లీ భారతి!

పేజి నెం. 8

ఇ. రాయండి.

బొమ్మను చూచి, లోపించిన అక్షరాన్ని రాయండి.

1. గుండు సూది 2. అరక 3. తామర 4. కిటికి

ఈ. సృజనాత్మకత

గళ్ళలోని అక్షరాలను చదువండి, వాటితో పదాలను రాయండి.

1. తడి ఇతి కాదె కోటు సరత గుటు ఇతడి కోక

7. ఒత్తులతో పదాలు (ద్విత్వాక్షరాలు)

పేజి నెం. 14 (క – ్క) 'క' ఒత్తు అభ్యాసము

ఇవి చేయండి.

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

కుక్క ముక్కు తక్కెడ

పేజి నెం. 15 (గ – ్గ) 'గ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

మొగ్గ ముగ్గు మగ్గం

పేజి నెం. 16 (చ – ్చ) '్చ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

నిచ్చెన పిచ్చుక పుచ్చకాయ

పేజి నెం. 17 (జ – ్జ) '్జ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

గజ్జెలు పూలసజ్జ కజ్జికాయ

పేజి నెం. 18 (ట – ్ట) '్ట' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

పిట్ట తట్ట పొట్టేలు

పేజి నెం. 19 (డ – ్డ) '్డ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

గొడ్డలి వడ్డన ఒడ్డాణం

పేజి నెం. 20 (త – ్త) '్త' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

కత్తి నత్త కత్తెర

పేజి నెం. 21 (ద – ్ద) '్ద' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

గద్ద ఎద్దు మద్దెల

పేజి నెం. 22 (న – ్న) '్న' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

గిన్నె కన్ను సన్నాయి

పేజి నెం. 23 (ప – ్ప) '్ప' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

దుప్పి కప్ప తప్పెట

పేజి నెం. 24 (బ – ్బ) '్బ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

డబ్బా కొబ్బరికాయ రబ్బరు బంతి

పేజి నెం. 25 (మ – ్మ) '్మ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

బొమ్మ తుమ్మెద నిమ్మకాయ

పేజి నెం. 26 (య – ్య) ' ్య ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

నుయ్యి రొయ్య ఉయ్యాల

పేజి నెం. 27 (ర – ్ర) ' ్ర' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

గొర్రె మర్రి బర్రె

పేజి నెం. 28 (ల – ్ల) ' ్ల ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

విల్లు బల్లి బల్ల

పేజి నెం. 29 (వ – ్వ) ' ్వ ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

దివ్వె అవ్వ పువ్వులు

పేజి నెం. 30 (స – ్స) ' ్స ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

బస్సు ధనుస్సు శిరస్సు

పేజి నెం. 31 (స – ్స) ' ్స ' ఒత్తు అభ్యాసము

అ. బొమ్మలను చూచి, ఖాళీలో ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.

పళ్ళు పళ్ళెం రూపాయి బిళ్ళ

పేజి నెం. 32

ఇవి చేయండి.

అ. కింది పదాలలోని ఒత్తు అక్షరాల కింద గీత గీయండి.

1. బుజ్జాయి	2. చెప్పులు	3. దగ్గు	4. జిల్లేడు
5. ఖద్దరు	6. జమ్మి	7. వడ్డన	8. నెయ్యి
9. లక్ష్మి	10. లస్సి	11. ముక్కోపి	12. వక్త్రం
13. రాళ్ళు	14. కుత్తుక	15. పచ్చడి	16. పన్నీరు
17. నువ్వులు	18. కట్టెలు	19. గొర్రు	20. సబ్బు

ఇ) **పదాలను చదువండి, జతపరచి రాయండి.**

1. బి 2. డి 3. ఇ 4. ఎ 5. సి

1. చిన్న – పిన్ని 2. ఒప్పుల – కుప్ప 3. జమ్మి – కొమ్మ

4. చిల్లుల – జల్లెడ 5. మువ్వల – సవ్వడి

పేజి నెం. 33

అ) **ఖాళీలలో లోపించిన ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.**

1. చక్కిలం 2. గుగ్గిలం 3. పచ్చిక 4. మజ్జిగ

5. చుట్టాలు 6. అమ్మాయి 7. బత్తాయి 8. బొద్దింక

9. వెన్నెల 10. బొప్పాయి 11. గబ్బిలం 12. తెమ్మెర

13. కొల్లాయి 14. నవ్వారు 15. కళ్ళాపి

ఆ) **ఖాళీలలో సరైన పదాలు రాయండి.**

1. మల్లెల 2. పెళ్ళికి 3. బుజ్జి 4. పప్పు

5. కుచ్చు 6. పువ్వులు 7. బుగ్గి 8. చిన్ని

ఇ) **ఖాళీలలో లోపించిన ఒత్తు అక్షరాలను రాయండి.**

1. క్కు 2. ళ్ళే 3. ష్ట 4. ష్ణు

5. త్ప 6. చ్చె 7. జ్ఞం 8. మృ

9. త్సా 10. స్త 11. హో 12. త్ప

13. ర్షి 14. స్యు 15. తౌాప్ర

ఈ) **బొమ్మలను చూచి, వాటి పేర్లు ఖాళీలో రాయండి.**

1. ఎద్దు 2. పావురము 3. డబ్బా 4. కన్ను

5. ముక్కు 6. కప్ప 7. ముగ్గు 8. గొర్రె

9. కత్తి 10. బల్లి 11. బొమ్మ 12. బస్సు

12. నీతి పద్యాలు

పేజి నెం. 42 అభ్యాసము

II. చదువండి.

ఆ) క్రింది పద్యాన్ని తప్పులేకుండా చూసి రాయండి.

మధుర మధురమైన మన భాష కంటెను
చక్కనైన భాష జగతి లేదు
తల్లి పాల కంటే తనయులకే పాలు
బలము నీయగలవు తెలుగు బిడ్డ.

పేజి నెం. 43

ఆ) పద్యాలు చదవండి. 'ము' అనే అక్షరం చివర ఉన్న పదాలు గుర్తించండి. అలాంటి వాటిని తొమ్మిదింటిని రాయండి.

1. వేము
2. చుట్టము
3. మోహరము
4. గుఱ్ఱము
5. ఉపకారము
6. విపరీతము
7. దేశయనుము
8. యనుము
9. చాటుము
10. బలము

III. అ) కింది భావం ఉన్న పద్యభాగాలను గుర్తించి రాయండి.

1. జ. చంపదగిన యట్టి శత్రువు తన చేత చిక్కెనేని కీడు చేయరాదు.

2. జ. సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన

3. జ. ఉపకారికి ఉపకారము
విపరీతము కాదు సేయ వివరింపంగా

పేజి నెం. 44

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. చక్కగా మేలు చేసి పొమ్మనడం మంచిది అని చెప్పవచ్చు.

2. జ. తినగా తినగా వేము తియ్యగా ఉంటుంది. అదే విధంగా చేయగా చేయగా పనులు సఫలమౌతాయి.

3. **జ.** పిరికివాడు పైకి గర్వంగా ఉన్నట్టు కనిపించినా అతని మనస్సులో పిరికితనమే (బింకమే) ఉంటుంది.

4. **జ.** అవసరానికి రాని చుట్టాన్ని, నమస్కారం చేసిన వరమియ్యని దేవుడిని, యుద్ధరంగంలో పరుగు తీయని గుర్రాన్ని వెంటనే విడిచి పెట్టాలి.

5. **జ.** కీడు చేసిన వాడికి కూడా కారణం చూపకుండా మేలు చేసిన వాడే గొప్పవాడు అని అనేవాడే నేర్పరి.

6. **జ.** దేశం ఏది అని అడిగితే తెలుగుదేశం అని చెప్పు. జాతి ఏది అని అడిగితే తెలుగ జాతి అని చెప్పు. ఈ విధంగా తెలుగు కీర్తిని చాటించాలి

7. **జ.** మన తల్లి భాష తెలుగే, మనకు తెలివిని ఇస్తుంది.

IV. సృజనాత్మకత

కింద గీత గీసిన పదానికి బదులుగా అదే అర్థంతో పాఠంలో ఉన్న పదాన్ని ఉపయోగించి వాక్యాలను తిరిగి రాయండి.

1. **జ.** శత్రువులకు <u>కీడు</u> చేయకూడదు.

2. **జ.** మేడిపండు చూడటానికి <u>మేలిమి</u>లా ఉంటుంది.

3. **జ.** నమస్కరించినా వరాలు ఇవ్వని <u>వేల్పు</u>ని విడిచిపెట్టాలి.

4. **జ.** తల్లిపాలు <u>తనయుల</u>కు బలాన్ని ఇస్తాయి.

<u>13. మన జాతీయ పతాకం</u>

పేజి నెం. 46 అభ్యాసము

III. ప్రశ్నలు - జవాబులు

1. **జ.** మన భారత దేశానికి ప్రతిష్టకు గుర్తు మన జాతీయ పతాకం.

2. **జ.** మన జాతీయ పతాకాన్ని తయారుచేసిన వారు పింగళి వెంకయ్య గారు. ఆయన మన తెలుగువారు.

3. **జ.** మన జాతీయ జెండాను 1921 సంవత్సరంలో తయారుచేశారు.

4. **జ.** 1947 ఆగస్టు 14 వ తేదీ అర్ధరాత్రి ఢిల్లీలోని ఎర్రకోటపై, మన (మొదటి) తొలి ప్రధాని నెహ్రూ గారు జాతీయ పతాకం ఎగుర వేశారు.

5. **జ.** జెండాలోని మూడు రంగులలో మొదటిది కాషాయం, రెండవది తెలుపు, మూడవది ఆకుపచ్చ.

6. **జ.** జెండాలో ఇప్పుడు అశోకుని ధర్మచక్రం ఉంది.

7. **జ.** జెండాలోని తెలుపు శాంతికి, పవిత్రతకు గుర్తు, కాషాయం త్యాగానికి గుర్తు, ఆకుపచ్చని రంగు పైరులకు అభివృద్ధికి చిహ్నంగా గుర్తు.

15. శుక్లపక్షం - కృష్ణ పక్షం

పేజి నెం. 49 అభ్యాసము

ఇవి చేయండి.

I. ప్రశ్నలు - జవాబులు

1. **జ.** ఒక సంవత్సరంలో (12) పన్నెండు నెలలుంటాయి.

2. **జ.** ఏడాది అంటే సంవత్సరం అన్నమాట.

3. **జ.** చంద్రుడు పెరిగే పక్షాన్ని శుక్లపక్షం అని అంటారు.

4. **జ.** చంద్రుడు తరిగే పక్షాన్ని కృష్ణపక్షం అని అంటారు.

5. **జ.** తెలుగు నెలలను తెలుసుకోవడం మంచి సంప్రదాయం. మన పండుగలు, శుభదినాలు సులభంగా గుర్తు పెట్టుకోవడానికి తెలుసుకోవాలి.

6. **జ.** పక్షంలో (15) రోజులుంటాయి.

7. **జ.** ఒక నెలలో రెండు పక్షాలుంటాయి.

II. తెలుగు నెలలను పూరించండి.

1. చైత్రం	2. వైశాఖం	3. జ్యేష్టం	5. శ్రావణం
7. ఆశ్వయుజం	9. మార్గశిరం	10. పుష్యం	12. ఫాల్గుణం

III. ఖాళీలను పూరింపుము.

1. పక్షం	2. ఉగాది	3. చైత్రం
4. సంప్రదాయం	5. చంద్రుడు కనబడడు	6. పౌర్ణమి

16. దిక్కులు - మూలలు

పేజి నెం. 51

I ఊహించి జవాబులను రాయండి.

1. **జ.** మా ఇంటికి దేవాలయం పడమర దిక్కులో ఉంటుంది.

2. **జ.** మా ఇంటికి వీధి ఉత్తరం దిక్కులో ఉంటుంది.

3. **జ.** నేను బడికి వెళ్ళాలంటే మా ఇంటి నుంచి దక్షిణం దిక్కులో వెళ్ళాలి.

4. **జ.** మా ఇంటికి తూర్పు దిక్కున తులసి కోట ఉంటుంది. అక్కడ రకరకాల పూలతోటలు ఉన్నాయి.

5. **జ.** మా ఇంటికి పడమర దిక్కున పిల్లలు ఆడుకునే పార్కు ఉంది. పిల్లలందరూ సాయంత్రం పార్కులో ఆడుకుంటారు.

II. కింది వాక్యాలు తప్పు అయితే (×), ఒప్పు అయితే (✓) ను గుర్తించండి.

1. ✓ 2. × 3. × 4. ✓

III. ఖాళీలను పూరింపుము.

1. హిమాలయ పర్వతాలు 2. అష్ట దిక్కులు 3. అరేబియా సముద్రం
4. ఉత్తరం 5. ఉత్తరం 6. తూర్పు

పేజి నెం. 52

IV. జతపరచుట:

1. నైరుతి – దక్షిణం, పడమర మధ్య ఉంటుంది.
2. వాయువ్యం – పడమర, ఉత్తరం మధ్య ఉంటుంది.
3. ఈశాన్యం – తూర్పు, ఉత్తరం మధ్య ఉంటుంది.
4. ఆగ్నేయం – తూర్పు, దక్షిణం మధ్య ఉంటుంది.

17. సింహం – చిట్టెలుక

పేజి నెం. 54

ఇవి చేయండి.

II. క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** నిద్రపోతున్న సింహం మీది నుంచి ఒక చిట్టెలుక పరిగెత్తింది. సింహం లేచి దాన్ని పట్టుకుంది. అప్పుడు చిట్టెలుక నన్ను వదిలిపెట్టు. ఏదో తెలియక చేశాను అంటూ సింహాన్ని బతిమాలింది.

2. **జ.** ఒకనాడు వేటగాళ్ళు పన్నిన వలలో సింహం చిక్కుకున్నది.

3. **జ.** ఆపదలో చిక్కుకున్నది సింహం.

4. **జ.** చిన్న వాళ్ళు కదా అని చిన్నచూపు చూడరాదు అని తెలుసుకుంది సింహం.

****

4. మన దేశం

పేజి నెం. 10 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలు పూరించండి.

1. మనసులు 2. బుద్ధిని 3. సహనం 4. కూలి

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్క మాటలో జవాబులు రాయండి.

1. జ. గాంధీ గారి సూక్తులను పాటిద్దాం.

2. జ. ప్రగతి మంత్రమును పఠించాలి.

3. జ. హిమగిరులంతటి ఔన్నత్యం అని కవి పోల్చాడు.

ఈ) ధారాళంగా చదువడం – అర్థం చేసుకొని రాయండి.

1. జ. "కలిపేద్దాం – బ్రతికేద్దాం ; ద్వేషం – రోషం,
మనకొద్దు – అసలొద్దు ; హద్దు – ముద్దు ;
అన్నదమ్ములై – అక్కాచెల్లై ; చదివేద్దాం – పాటిద్దాం;
పల్లె – పట్నం; హిమగిరులంతటి – సాగరమంతటి;

2. జ. "సుందరమైన దేశంలో అందరమొకటై ఉందాము"
"మతాలు, భాషలు కలిసి ఉన్నా మన మనసులు ఎప్పుడు కలిసే ఉంటాయి.
స్నేహంతో చేతులు కలిపి సోదరుల్లాగా జీవిద్దాం.
"అన్నదమ్ముల వలె అక్కాచెల్లెళ్ళ వలె ఆనందంగా జీవిద్దాం.

పేజి నెం. 11

ఉ) వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. శాంతం 2. విచారం 3. ప్రేమ

4. అశాంతి 5. అసహనం 6. ఆరంభం

ఊ) సొంతమాటల్లో రాయండి.

1. జ. భారతదేశంలో పుట్టినందుకు మనమంతా గర్వపడాలి. ఈ సుందరమైన దేశంలో మనం అందరము ఒకటిగా వుండాలి. మతాలు, భాషలు,

ఎన్నున్నా మన మనసులు కలిసి ఉండాలి. ద్వేషము, కోపము విడిచి విశాల హృదయంతో ముందుకు నడవాలి. గాంధీ గారు చెప్పిన మంచి మాటలను మనం పాటించాలి. భారతీయులకు ఇది సహజం అంటూ ప్రపంచమంతా చాటేద్దాం.

2. ఇ. దేశంలో అందరూ కలిసి మెలిసి ఉంటే మన దేశ గౌరవాన్ని, భారతజాతి కీర్తిని నిలబెట్టగలం. శాంతితో, ఓర్పుతో, అభివృద్ధిని మనం సాధించగలం. భారతీయులకు సహజం అంటూ ప్రపంచమంతటా భారతదేశ గొప్పతనం గురించి చాటించగలం.

ఋ) కింది పదాలకు బహువచన రూపాలు రాయండి.

1. గిరులు 2. దేశాలు 3. చేతులు 4. మతాలు

5. తమ్ములు 6. సూక్తులు

ౠ) మన దేశంలో ఉన్న విశేషాలతో గేయంలోని ఖాళీలను ఊహించి పూరించండి.

ఇ. మనదేశం <u>భారతదేశం</u>

మన జాతి <u>భారత జాతి</u>

అన్నదమ్ములుగ <u>అక్కాచెల్లెలుగ</u>

శాంతి మార్గంలో <u>నడిచెదము</u>

ఆనందంగా <u>జీవిద్దాం</u>

అభివృద్ధిని మేము <u>సాధిస్తాం</u>.

ఎ) భాషను గురించి తెలుసుకుందాం.

ఇ. **ద్విత్వాక్షరాలు ఉన్న పదాలు :** ఉన్నాయి, ఎన్నున్నా, సరిహద్దు, ముద్దు, కలిపేద్దాం, బతికేద్దాం, చదివేద్దాం, పాటిద్దాం.

సంయుక్తాక్షరాలు ఉన్న పదాలు : హృదయం, ద్వేషం, అభివృద్ధి, మంత్రమును, నైజం, రైతు, సూక్తులు, స్నేహం, గాంభీర్యం

5. తండ్రి - కొడుకులు

పేజి నెం. 13 అభ్యాసము

అ) ఈ కింది పదాలకు అర్థాలు రాయండి.

జ. 1. అయ్యా 2. పుత్రులు 3. కలిసిమెలిసి

4. కట్టేల మూట 5. సులభంగా 6. విధానము

7. మోసం చేయటం 8. ఒక్కటిగా, కలిసి

ఆ) కింది ఖాళీలు పూరించండి.

1. సఖ్యంగా 2. విరవమని 3. సులభం

4. సఖ్యంగా 5. మహాబలం

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** తండ్రి తన కొడుకులందర్నీ సఖ్యంగా వుండమని చెపుతూ ఉండేవాడు.

2. **జ.** తండ్రి కర్రల కట్టె తెచ్చి వాళ్ళ కొడుకులకు ఇచ్చి వాటిని విరవమని చెప్పాడు.

3. **జ.** సఖ్యంగా ఉండటం వల్ల ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. మీరు గనుక మీలో మీరు పోట్లాడుకొని చీలి పోయారో ఎవరు పడితే వారు మిమ్మల్ని లొంగదీయగలరు.

4. **జ.** 'ఐకమత్యమే మహాబలం' అని ఈ పాఠం ద్వారా మనం తెలుసుకున్న నీతి.

6. శతక పద్యాలు

పేజి నెం. 16 అభ్యాసము

ఆ) పద్యాలను పూరించండి.

1. **జ.** పూజకన్న నెంచ బుద్ధి ప్రధానంబు
మాట కన్న నెంచ మనసు దృఢము
కులము కన్న మిగుల గుణము ప్రధానంబు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

2. జ. తప్పు లెన్ను వారు తండోపతండంబు
ఉర్వి జనులకెల్ల ఉండు తప్పు
తప్పు లెన్ను వారు తమ తప్పు లెరుగరు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. పోట్లాట మంచిది కాదు. ఎందుచేతనంటే ఎంత బలవంతమైన సర్పమైనా, చలిచీమల చేతిలో మరణిస్తుంది కదా!

2. జ. ఎవ్వరు చెప్పినా వినాలి. విన్న వెంటనే తొందర పడకుండా ఆలోచించి నిజమేదో, అబద్ధమేదో తెలుసుకున్న వారు నీతి పరులు.

3. జ. ఇతరుల తప్పులను ఎంచి చెప్పేవారు లోకంలో చాల మంది ఉంటారు. భూమి మీద ఉండే జనులందరిలోను తప్పులుంటాయి. కాని ఇతరుల తప్పులను ఎంచేవారు తమ తప్పులను తెలుసుకోరు.

4. జ. పూజలు చేయడం కన్న మంచి బుద్ధి కలిగి ఉండటం ముఖ్యం. మాటలు చెప్పడం కన్న మనసు గట్టి పరచుకొని, పని చేయాలి. పుట్టిన కులం కన్నా గుణం ప్రధానమైంది.

ఇ) క్రింది వాక్యాల్లో గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి.

జ. 1. సర్పం = పాము 2. ఉర్వి = భూమి
3. దృఢంగా = బలంగా, గట్టిగా
4. తండోపతండంబులు = గుంపులు, గుంపులుగా

పేజి నెం. 17

ఈ) వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

జ. 1. బలహీనుడు 2. అబద్ధం 3. బ్రతకదె 4. ఒప్పు

ఉ) ఈ భావాలు కలిగిన పద్య భాగాలను రాయండి.

జ. 1. చలిచీమల చేత జిక్కి, చావదె సుమతీ!
2. ఉర్వి జనుల కెల్ల ఉండు తప్పు.
3. కన్న తల్లి కంటె ఘన దైవమింకేది?

ఊ) తారుమారుగా ఉన్న పద్యపాదాలను సరి చేసి రాయండి.

జ. వినదగు నెవ్వరు చెప్పిన

వినినంతనె వేగ పడక వివరింపదగున్

గని – కల్ల, నిజము తెలిసిన

మనుజుడెపో నీతి పరుడు మహిలో సుమతీ!

ఋ) ఈ పాఠంలో విరామ చిహ్నాలున్న వాక్యాలను గుర్తించి రాయండి.

జ. బిందువు ఉన్నవి :

1. విన్న వెంటనే తొందర పడక ఆలోచించాలి.
2. భూమి మీద ఉండే జనులందరిలోను తప్పులుంటాయి.
3. పుట్టిన కులం కన్న గుణం ప్రధానమైనది.
4. కన్న తల్లి కన్నా గొప్ప దైవం లేదు.

కామా ఉన్నవి :

1. గని కల్ల, నిజము తెలిసిన
2. ఎంత బలవంతమైన పామైనా, చలిచీమల చేత మరణిస్తుంది.
3. మాటలు చెప్పడం కన్నా, మనస్సు గట్టి పరుచుకొని, పనిచేయాలి.

ఆశ్చర్యార్థకం ఉన్నవి:

1. చలిచీమల చేతిలో మరణిస్తుంది కదా!
2. మనుజుడెపో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ!
3. తెలియుమయ్య నీవు తెలుగు బిడ్డ!

ప్రశ్నార్థకం ఉన్నవి:

1. పలువురుతో నిగ్రహించి పలుకుట మేలా?
2. కన్న తల్లి కంటె ఘన దైవమింకేది?
3. మాతృ భాష కంటె మధురమేది?

7. వీర సైనికా

పేజి నెం. 19 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. గమ్యం 2. సింహమై 3. కాలు

4. ధ్యేయం 5. ప్రాణం

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్క మాటలో జవాబులు రాయండి.

1. జ. భారతదేశము.

2. **జ.** వీర సైనికులు.

3. **జ.** దేశ భద్రత, జాతి రక్షణే సైనికుని లక్ష్యం.

4. **జ.** మనదేశం నీ వెనుకే వీరసైనికా, భారతావనీ నీ వెంటే వీరసైనికా.

పేజి నెం.20

ఈ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** సరిహద్దులలో సైనికులు కొదమ సింహమై కొట్లాడి గెలిపిస్తారు.

2. **జ.** మనదేశం నీ వెనుకే ఓ వీరసైనిక, భారతావని నీ వెనుక ఓ సైనిక.

3. **జ.** సైనికుల లక్ష్యం మన జాతి రక్షణకై పోరాడడం. వారి లక్ష్యం దేశభద్రతే సైనికుల గమ్యం.

4. **జ.** విజయమే నీ ధ్యేయం. అపజయాన్ని శాసించి మన దేశమే నీ ప్రాణమై విజయుడవై ఎల్లప్పుడు వర్ధిల్లు ఓ వీరుడా వందనాలు, ఓ సైనికులారా మీకు కోటి కోటి వందనాలు అని మనం సైనికులను గౌరవించాలి.

ఉ) ఈ కింది పదాలను మీ సొంత మాటలలో రాయండి.

1. దేశం : గాంధీగారు మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడి ఎంతో కృషి చేశారు.

2. విజయం : నేను పాఠశాలలో అన్ని పోటీలలోను విజయం సాధించాను.

3. వందనం : మేము మా గురువు గారికి ప్రతిరోజు వందనాలు చేస్తాము.

పేజి నెం.21

ఋ) గేయంలో వచ్చిన ఈ కింది పదాలను సరిచేసి రాయండి.

1. దేశ భద్రతే 2. జాతి రక్షణే 3. ముష్కర మూకలు

4. కొదమ సింహమై

ఏ) ఈ కింది తేదీల ప్రాముఖ్యాన్ని తెలుసుకోండి.

1. స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం 2. బాలల దినోత్సవం 3. రిపబ్లిక్ డే

4. గాంధీ జయంతి 5. అంబేద్కర్ జయంతి

8. నామవాచకములు

పేజి నెం. **23** అభ్యాసము

అ) కింది పేరాను చదువండి. ఈ పేరాలో నామవాచకములను గుర్తించి, వాటి కింద గీత గీయండి. తిరిగి వాటిని రాయండి.

నామవాచకముల పేర్లు :

రాజు	గోల్కొండ కోట
రాము	రాజు
హైదరాబాద్	మామయ్య
చార్మినార్	రంగారావు
బిర్లా మందిర్	రంగాపురం

ఆ) ఈ కింది వాక్యాలను చదివి, వాటిలో తప్పు (×), ఒప్పు (✓) లను గుర్తించండి.

1. ✓ 2. ✗ 3. ✓ 4. ✗ 5. ✓

పేజి నెం. **24**

ఇ) ఈ కింది పట్టికలోని మనుషుల పేర్లు, పక్షుల పేర్లు, జంతువుల పేర్లు చదివి, వాటిని విభజించి, వేరు చేసి పట్టికలో రాయండి.

మనుషుల పేర్లు	జంతువుల పేర్లు	పక్షుల పేర్లు
లహరి	ఏనుగు	పిట్ట
అనిల్	గుర్రం	పావురం
రాజేష్	ఆవు	రామ చిలుక
సుమంత్	గాడిద	నెమలి
నరేష్	ఒంటె	కాకి
రంగయ్య		

ఈ) పట్టికలోని వస్తువుల పేర్లు, కూరగాయల పేర్లు, పండ్ల పేర్లు చదివి వాటిని విభజించి, వేరు చేసి పట్టికలో రాయండి.

కూరగాయల పేర్లు	పండ్ల పేర్లు	వస్తువుల పేర్లు
వంకాయలు	అరటి పండు	కుర్చీ
బీరకాయలు	జామ	డబ్బా
ఆలుగడ్డలు	సపోట	పుస్తకం
బెండకాయలు	నారింజ	
టమాటలు	ఆపిల్	

10. మన జాతిపిత

పేజి నెం. 28 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. మహాత్మ 2. పరిపాలించే 3. పోర్‌బందర్
4. మేలు 5. ఆదర్శవంతులు

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** గాంధీ గారి పూర్తి పేరు మోహన్‌దాస్ కరంచంద్ గాంధీ.

2. **జ.** గాంధీజీ గారు 1869, అక్టోబరు 2వ తేదీన గుజరాత్‌లోని పోర్‌బందర్‌లో జన్మించారు.

3. **జ.** గాంధీజీకి ఇష్టమైన కథలలో శ్రవణకుమారుని కథ, సత్యహరిశ్చంద్రుని కథ అంటే చాలా ఇష్టం.

4. **జ.** గాంధీజీలో ఆత్మవిశ్వాసం, సత్యం, అహింస, ధైర్యం, పట్టుదల, క్రమశిక్షణ మొదలైన గుణాలు, ఆయనను గొప్ప నాయకునిగా, మహాత్మునిగా చేసాయి.

5. **జ.** 1. మోహన్‌దాస్ కరంచంద్ గాంధీ బ్రిటిష్ పాలన నుండి మన భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యము సాధించారు.

2. ప్రజలు అతన్ని మహాత్ముడని, జాతిపిత అని గౌరవిస్తారు.

3. బాపూజీ మానవులంతా ఒకటేనని, అంటరానితనం పాపమని, సమాజంలో అందరికి మేలు కలగాలని కోరుకునే వారు.

4. ఆత్మవిశ్వాసం, సత్యం, అహింస, ధైర్యం, పట్టుదల గొప్ప గుణాలు ఆయనను గొప్ప నాయకునిగా, మహాత్మునిగా చేశాయి.

5. ప్రతి ఒక్కరూ గాంధీగారి బాటలో నడిచి ఆదర్శవంతులు కావాలి.

పేజి నెం. 29

ఉ) కింది ఏకవచనాలకు "లు" చేర్చి బహువచన పదాలు రాయండి.

జ. 1. ప్రశ్నలు 2. వస్తువులు 3. జవాబులు
4. కథలు 5. మార్గములు 6. బట్టలు

ఊ) క్రింది వాటిని వృథా చేయకుండా ఎలా పొదుపుగా వాడవచ్చో చెప్పండి.

జ. 1. **ఆహారం** – ఆహారం వృథా చేయకుండా మనకు కావలసినంత మాత్రమే వండుకోవాలి, మిగిలిన ఆహారాన్ని కాకులకు, పావురాలకు లేదా అన్నం లేక అల్లాడిపోయే వాళ్ళకు ఇవ్వాలి.

2. **నీరు** – నీరు వృధా చేయరాదు. అవసరమైనంత వరకే నీళ్ళు ఉపయోగించాలి. వాటిని చెట్లకు, పొలాలకు అందించాలి.

ఋ) జతపరుచుము.

ఉ, ఇ, ఈ, ఆ, అ.

పేజి నెం. 30

ఎ) గాంధీజీ తన పనులు తనే చేసుకునే వారని చదివారు కదా! మీరు ఏయే పనులు సొంతంగా చేసుకోగలరో రాయండి.

జ. ఉదా : 1. అన్నం తినడం 2. ప్రొద్దునే లేవడం

3. స్నానం చేయడం 4. హోం వర్క్ చేయడం

5. మొక్కలకు నీరు పోయడం

11. ఉత్తరం – ప్రత్యుత్తరం

పేజి నెం. 33 అభ్యాసము

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు ఒక్క మాటలో జవాబులు రాయండి.

1జ. శరత్‌కు తెలుగు సబ్జెక్టులో మంచి మార్కులు రాలేదు.

2జ. విజయనగరం 3జ. నాన్నగారికి

4జ. హైదరాబాద్‌లో

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు రెండు లేక మూడు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** శరత్ ఊళ్ళో అక్క, బావ ఉన్నారు.

2. **జ.** శరత్‌కు తెలుగులో మంచి మార్కులు రావడం లేదు. కారణం ఒత్తులు సరిగా వ్రాయక పోవడం, దస్తూరి కూడా బాగోలేదని మా తెలుగు మాష్టారు చెప్పారు. తెలుగు కాపీ వ్రాయమని చెప్పారు. అందువల్ల నేను షిరిడీ వారి తెలుగు కాపీ పుస్తకాన్ని కొన్ని వ్రాస్తున్నాను.

3. **జ.** తండ్రి కుమారునికి నీవు సుమతీ పద్యాలను, వేమన పద్యాలను అక్కను అడిగి చెప్పించుకొని చదువు. వచ్చిన పద్యాలను చూడకుండా వ్రాయడం, పద్యాలను బిగ్గరగా చదవటం నేర్చుకో. దాంతో ఉచ్చారణ, దోషాలు తెలుస్తాయని తండ్రి సలహా ఇచ్చారు.

ఈ) కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

జ. 1. చెడు 2. బాధ 3. మెల్లగా 4. రాము

5. కుమతి 6. బాగు లేదు 7. విచారించు 8. వెలుగు

పేజి నెం. 34

ఉ) క్రింది పదాలను ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. దోషాలు : నవగ్రహాలకు పూజలు చేస్తే దోషాలు పోతాయి.
2. దస్తూరి : నా దస్తూరి బాగా లేదని మా తెలుగు మాష్టారు చెప్పారు.
3. ప్రతిరోజు : చదవటం, వ్రాయటం ద్వారా ప్రతిరోజు ఉచ్చారణ దోషాలు తెలుస్తాయి.
4. ఉచ్చారణ : రోజు చదవడం ద్వారా మనకు ఉచ్చారణ బాగా వస్తుంది.

ఊ) కింది పదాలకు బహువచన రూపాలు రాయండి.

1. నమస్కారాలు 2. వ్రాతలు 3. పరీక్షలు

4. మార్కులు 5. ఉత్తరాలు 6. దోషాలు

12. దీపావళి

పేజి నెం. 37 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. దీపాల వరుస 2. సత్యభామ 3. మూడడుగుల

4. వానర 5. ఆశ్వయుజ

ఇ) ఒక్క మాటలో జవాబులు రాయండి.

జ. 1. నరకాసురుడు 2. చతుర్ధశి 3. వామనుని

4. లంకకు 5. ఈగలు, దోమలు, సూక్ష్మజీవులు

ఈ) కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

జ. 1. విచారం 2. అఇష్టం 3. వెనుక 4. పల్లం

5. తగ్గు 6. నిరుత్సాహం 7. పాత 8. పెద్దలు

పేజి నెం. 38

ఉ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. మా అమ్మ, నాన్న లంటే చాలా ఇష్టం.
2. దసరా పండుగ పెద్ద సంబరంగా జరుపుకుంటారు.
3. నేను స్కూల్లో అందరి కంటే చదువుల్లో ఫస్ట్ వస్తానని మా అమ్మకు మాట ఇచ్చాను.
4. దీపావళి రోజు సాయంత్రం దీపాలతో అలంకరిస్తారు.
5. కరోనా నేపథ్యంలో రోజు మాస్క్ ధరించి తగిన జాగ్రత్తలు పాటించాలి.
6. వర్షాకాలంలో వానలు పడుతూ ఉంటాయి. భూమి చిత్తడిగా ఉంటుంది.
7. బలిచక్రవర్తిని వామనుడు పాతాళానికి తొక్కి సంహరించింది దీపావళి నాడే.
8. నేను ఆ దేవున్ని మంచి సిద్ధి, బుద్ధి, జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించమని కోరుకుంటాను.

ఊ) ఈ కింది వాక్యాలను చదివి, వాటిలో తప్పు (×), ఒప్పు (✓) లను గుర్తించండి.

1. ✓ 2. ✓ 3. × 4. ✓ 5. × 6. ✓

ఋ) క్రింది పదాలకు అదే అర్థం కల రెండేసి పదాలను రాయండి.

జ.

1. హరివిల్లు, గృహము	2. బేతాలుడు, దుర్మార్గుడు
3. అర్ధాంగి, పత్ని	4. కొట్లాట, పోరాటం
5. పుడమి, భూమి	6. నింగి, గగనం
7. తల, నెత్తి	8. అడవి, కాన

13. నక్షత్రాలు - రాశులు

పేజి నెం. 40 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** నక్షత్రాలు సూర్యుని కంటె కూడా పెద్దవి. ఇవి కోట్ల మైళ్ళ దూరంలో ఉండడం వల్ల చిన్నవిగా కనిపిస్తాయి.

2. **జ.** **నక్షత్రాల పేర్లు :**

1. అశ్విని	2. భరణి	3. కృత్తిక
4. రోహిణి	5. మృగశిర	6. ఆరుద్ర
7. పునర్వసు	8. పుష్యమి	9. ఆశ్లేష
10. మఖ	11. పుబ్బ	12. ఉత్తర
13. హస్త	14. చిత్త	15. స్వాతి
16. విశాఖ	17. అనూరాధ	18. జ్యేష్ఠ
19. మూల	20. పూర్వాషాఢ	21. ఉత్తరాషాఢ
22. శ్రవణం	23. ధనిష్ఠ	24. శతభిషం
25. పూర్వాభాద్ర	26. ఉత్తరాభాద్ర	27. రేవతి

3. **జ.** భూమి సూర్యుని చుట్టూ తిరిగే మార్గాన్ని మన పూర్వీకులు పన్నెండు సమభాగాలుగా విభజించి ఒక్కో భాగానికి ఒక్కో పేరు పెట్టారు. ఆ భాగాలను రాశులు అంటారు.

4. **రాశులు పన్నెండు. అవి:**

1. మేషం	2. వృషభం	3. మిథునం	4. కర్కాటకం
5. సింహం	6. కన్య	7. తుల	8. వృశ్చికం
9. ధనుస్సు	10. మకరం	11. కుంభం	12. మీనం

ఇ) కింది వానికి వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. పగలు 2. పెద్ద 3. దగ్గరా

ఈ) ఈ కింది వాక్యాలను చదివి, వాటిలో తప్పు (×), ఒప్పు (✓) లను గుర్తించండి.

1. × 2. ✓ 3. × 4. ✓

పేజి నెం. 41

ఉ) జతపరచండి.

ఈ, అ, ఉ, ఇ, ఆ

ఊ) ఆడపిల్లలకు నక్షత్రాల పేర్లు పెడుతుంటారు. అలా పేర్లు ఉండే నక్షత్రాల పేర్లను గుర్తించి రాయండి.

అశ్వని	ఆరుద్ర	స్వాతి	శ్రవణం
భరణి	పునర్వసు	ఉత్తర	ధనిష్ఠ
కృత్తిక	పుష్యమి	అనూరాధ	శతభిషం
రోహిణి	ఆశ్లేష	జ్యేష్ఠ	రేవతి

పేజి నెం. 42

ఋ) భాషను గురించి తెలుసుకుందాం.

మీరు చదివే పాఠాల్లో పుల్‌స్టాప్ ఉన్న వాక్యాలను, కామ ఉన్న వాక్యాలను గుర్తించి ఐదేసి చొప్పున రాయండి.

పుల్ స్టాప్ ఉన్న పదాలు :

నిజానికి ఈ నక్షత్రాలు భూమి కంటే పెద్దవి.

కొన్ని నక్షత్రాలు సూర్యుని కంటే పెద్దవి.

భూమి సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటుంది.

ఇవి కోట్ల మైళ్ళ దూరంలో ఉండడం వల్ల చిన్నవిగా కనిపిస్తాయి.

కామా ఉన్న వాక్యాలు :

మన కంటికి కనిపించే నక్షత్రాలలో, భారతీయులలో వెలుగునిచ్చే నక్షత్రాలు.

నక్షత్రాలు మిణుకు, మిణుకు మంటూ

ఆకాశమంతటా, కనువిందు చేస్తాయి.

ఒక్కో రాశికి, ఒక్కో పేరు పెట్టారు.

రాశుల పేర్లు, వాటి అర్థాలు తెలుసుకుందాం.

14. ఋతువులు - కాలాలు

పేజి నెం. 45 అభ్యాసము

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు ఒక్క మాటలో జవాబులు రాయండి.

1. పన్నెండు 2. ఆరు 3. ఎండాకాలం

4. వానాకాలం 5. చలికాలం లేదా శీతాకాలం

6. రెండేసి మాసాలు 7. వేసవి కాలం 8. వేసవి కాలం

ఇ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** **తెలుగు నెలల పేర్లు :** 1. చైత్రం 2. వైశాఖం 3. జ్యేష్ఠం 4. ఆషాఢం 5. శ్రావణం 6. భాద్రపదం 7. ఆశ్వీయుజం 8. కార్తీకం 9. మార్గశిరం 10. పుష్యం 11. మాఘం 12. ఫాల్గుణం

2. **జ.** వర్ష ఋతువు శ్రావణ, భాద్రపద మాసాల్లో వస్తుంది. వానలు బాగా కురుస్తాయి. చెరువులు, నదులు నీటితో నిండి ప్రవహిస్తాయి.

3. **జ.** శరదృతువు, ఆశ్వయుజ, కార్తీక మాసాల్లో వస్తుంది. వెన్నెల బాగా కాస్తుంది. ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంటుంది.

4. **జ.** కాలాలు మూడు. అవి. 1. ఎండాకాలం 2. వానాకాలం 3. చలికాలం

5. **జ.** **ఎండాకాలం లక్షణాలు :** ఎండలు మెండుగా కాస్తాయి. చెరువులు ఎండి పోతాయి. వడగాల్పులు వీస్తాయి.

6. **జ.** చలికాలంలో చలి ఎక్కువగా ఉంటుంది. చెట్ల ఆకులు రాలిపోతాయి.

పేజి నెం. 46

ఈ) ఈ కింది వానికి వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. ఖాళీగా 2. అల్పము 3. తక్కువ

ఊ) జతపరచండి.

ఈ, ఊ, అ, ఉ, ఇ, ఆ

ఋ) కింది వానికి బహువచన రూపాలు రాయండి.

1. భూములు 2. పగలు 3. మాసాలు

పేజి నెం. 47

ౠ) సృజనాత్మకత / ప్రశంస

ఋతువులో వచ్చే తెలుగు నెలల పేర్లను ఖాళీల్లో రాయండి.

ఋతువుల పేర్లు	–	**తెలుగు నెలలు**
వసంత ఋతువు	–	చైత్రం, వైశాఖం
గ్రీష్మ ఋతువు	–	జ్యేష్ఠం, ఆషాడం

వర్ష ఋతువు	-	శ్రావణం, భాద్రపదం
శరదృతువు	-	ఆశ్వయుజం, కార్తీకం
హేమంత ఋతువు	-	మార్గశిరం, పుష్యం
శిశిర ఋతువు	-	మాఘం, ఫాల్గుణం

15. కృష్ణానది

పేజి నెం. 49 అభ్యాసము

అ) అర్థాలు రాయండి.

1. ప్రాంతంలో 2. పారు 3. చొచ్చు

4. వెడల్పు 5. వంతెన 6. అవసరం

ఆ) క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. కృష్ణానది 2. కర్ణాటక 3. 1240 కి.మీ

4. మహబూబ్‌నగర్ మక్తల్ తాలుకా వద్ద 5. బహుళార్ధసాధక

ఇ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** కృష్ణానది పశ్చిమ కనుమలలో మహాబళేశ్వరం వద్ద పుట్టింది.

2. **జ.** కృష్ణానది మొత్తం పొడవు 1240 కి.మీ.

3. **జ.** కృష్ణానదికి నందికొండ వద్ద నాగార్జున సాగర్ అనే బహుళార్ధసాధక ప్రాజెక్టు కట్టారు. శ్రీశైలం వద్ద కూడ ఒక ఆనకట్ట కట్టి విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికి, నీటిపారుదలకు ఉపయోగించుకుంటున్నారు.

4. **జ.** కృష్ణానదికి తుంగభద్ర, దిండి, పాలేరు, మూసి, మున్నేరు, కోయినా మొదలైన ఉపనదులున్నాయి.

16. కృష్ణా - సుదాములు

పేజి నెం. 52 అభ్యాసము

అ) అర్థాలు రాయండి.

1. ద్వారకా 2. మంచిస్నేహితుడు 3. పనులు

4. చాలా పేదవాడు 5. వేణుగానం

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్క వాక్యంలో జవాబులు రాయండి.

జ. జ. 1. సందీపుడు జ. 2. గురువుల ఆశ్రమం జ. 3. గురుకులం
జ. 4. అటుకులు జ. 5. సుదాముని భార్య

పేజి నెం. 53

ఇ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** పూర్వం విద్య నేర్చుకోవాలంటే ఎవ్వరైనా గురుకులానికి వెళ్ళి చదువుకోవాల్సిందే. గురుకులం అంటే గురువుల ఆశ్రమం.

2. **జ.** శ్రీకృష్ణుడు సుదామునితో ఆశ్రమంలో కలిసిమెలిసి చాలా స్నేహంగా ఉండేవాడు. గురువు చెప్పిన పనులు ఇద్దరు కలిసి చేసేవారు.

3. **జ.** ఒకనాడు సుదాముని భార్య సుదామునితో ఎన్నాళ్ళు ఈ దరిద్ర బాధ అనుభవిస్తాము? మీ మిత్రుడు శ్రీకృష్ణుడు ధనవంతుడు కదా. అతని వద్దకు వెళ్ళి సహాయం చేయమని అడగవచ్చు కదా! అని సలహా ఇచ్చింది. ఆ సలహా ప్రకారం కొన్ని అటుకులను మూట కట్టుకొని కృష్ణుని దగ్గరకు వెళ్ళాడు.

4. **జ.** సుదాముడు తను అడగకుండానే తన అవసరాలను తీర్చి ఐశ్వర్యమిచ్చిన మిత్రుడైన శ్రీకృష్ణునికి మనసులో ఎన్నో కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నాడు.

5. **జ.** శ్రీకృష్ణుడు సుదామునికి ఇల్లు, పెద్ద భవంతి ఇచ్చారు. ఇల్లు అంతా ఐశ్వర్యంతో నింపారు. సుదాముడు తన ఊరు వెళ్ళగానే తన ఇంటిని గుర్తు పట్టలేకపోయాడు. అంత ఐశ్వర్యాన్ని శ్రీకృష్ణుడు సుదామునికి ఇచ్చారు.

ఉ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. ఇతరుల అవసరాలను గుర్తించి కొద్దిగా సహాయం చేస్తే మనం ఎంతో మేలు చేసిన వారమవుతాము.

2. నేను గుడ్డివారిని రోడ్డు దాటించడంలో సహాయ పడతాను.

3. ధనవంతుడైన శ్రీకృష్ణుని దగ్గరకు వెళ్ళి సహాయం అడుగు అని సుదామునికి భార్యసలహా ఇచ్చింది.

4. ఎంతో సంపద ఉన్నా, చదువు లేకుంటే వ్యర్థమే.

5. సుదాముడు కృష్ణుని ఆదరణకు ఎంతో సంతోషించాడు.

17. మామిడిపండు

పేజి నెం.55 అభ్యాసము

అ) కింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. వారం 2. మహావృక్షంగా 3. ఆవకాయ, అభిమాన

4. పచ్చికాయల్లో 5. మామిడాకుల

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. మామిడి చెట్లు దాదాపు 500 రకాల పండ్లు పండిస్తున్న భారతదేశమే మామిడి పంటకు పుట్టినిల్లు. అవి బంగినపల్లి, సువర్ణరేఖ, ఏంద్రోస్, కేసరి, నీలం, తోతాపరి, పంచదార కలశం, చెరుకురసం, పెద్దరసం మొదలైనవి.

2. జ. మాకు మామిడి పండ్లంటే చాలా ఇష్టం. ఇంకా పెద్ద రసం, చిన్న రసం, హైదరి, మాల్ గోవా, సువర్ణరేఖ లాంటి రకరకాల పండ్లంటే చాలా ఇష్టం.

3 జ. మామిడి పండులో 'ఎ' విటమిను పెన్నిధి లాంటిది. వెన్నలో ఉన్నంత "ఎ" విటమిన్ ఇందులో ఉందని పరిశోధకులు వెల్లడించారు. 'సి' విటమిన్ మాత్రం పండ్లలో కన్నా పచ్చికాయల్లోనే అధికంగా ఉంటుంది.

ఇ) కింది ప్రశ్నలకు ఒక్క వాక్యంలో సొంతమాటల్లో జవాబు రాయండి.

1. జ. మామిడి పండ్లలో కొన్ని రకాలు బంగినపల్లి, సువర్ణరేఖ, ఏంద్రోస్, ఆల్ఫోన్స్, కేసరి, జహంగీరు, గోవా మొదలైనవి.

2. జ. మామిడి కాయతో చేసిన పచ్చళ్ళు ఏడాది పాటు నిలువ ఉంటాయి. ఆవకాయ ఆంధ్రుల అభిమాన ఊరగాయ. మామిడికాయలు పుల్లగా ఉంటాయి.

3. జ. మామిడిచెట్టులో పనికిరాని భాగం అంటూ లేదు. పండుగ రోజుల్లో మరియు వివాహాది శుభకార్యాల్లో మామిడాకుల తోరణాలతో ఇళ్ళను అలంకరిస్తారు.

ఈ) కింది పదాలకు ఏక - బహువచనాలు చెప్పండి, రాయండి.

1. పండు 2. రంగులు 3. పచ్చళ్ళు 4. ఇండ్లు
5. వృక్షాలు 6. పంట 7. నొప్పి 8. పదార్థాలు

పేజి నెం.56

ఉ) కింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. క్యారం బోర్డు 2. కుర్చీ 3. కిటికీ 4. బల్ల
5. దూలం 6. పిల్లన గ్రోవి 7. అలుపు 8. క్కొయ్య
9. తంబుర

ఊ) కింది చెట్లను గుర్తించి, వాటి పేర్లను వ్రాయండి.

వేపచెట్టు, తాటిచెట్టు, మామిడి చెట్టు, కొబ్బరి చెట్టు, అరటి చెట్టు.

18. తిరుమల

పేజి నెం.59 అభ్యాసము

అ) ఖాళీలను పూరించండి.

1. చిత్తూరు 2. తొండమాన్ చక్రవర్తి 3. లక్షల్లో
4. తల నీలాలను 5. తిరుచానూరు

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు ఒక్క మాటలో జవాబులు రాయండి.

జ. 1. ఏడు కొండలు 2. పుట్టలో 3. శ్రీకృష్ణదేవరాయల
4. హుండీ 5. పద్మావతి 6. అన్నమయ్య

ఈ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** తిరుమల చిత్తూరు జిల్లాలోని శేషాచలం కొండల్లో ఉంది. ఏడు కొండల పైన వెలసిన వేంకటేశ్వర స్వామి ఉన్న ప్రదేశాన్ని తిరుమల అని, కొండల కింది భాగాన్ని తిరుపతి అని వ్యవహరిస్తారు.

2. **జ.** వేంకటేశ్వర స్వామి విగ్రహం మొదట ఒక పుట్టలో ఉండేదట. మేత కోసం వెళ్ళిన ఆవులు పుట్టమీద నిలబడి పాలను ఆయనకు అర్పించేవట. ఇంటికి వచ్చిన ఆవుల పొదుగుల్లో పాలు లేకపోవడం గుర్తించిన

యజమానులు విషయం తెలుసుకోవడానికి ఆవులను వెంబడించి అసలు విషయం తెలుసుకున్నారట. పుట్టను తవ్వి చూస్తే వేంకటేశ్వర స్వామి విగ్రహం కనిపించిందట.

పేజి నెం. 60

3. **జ.** బంగారపు రేకుతో తాపడం చేయించినవి ధ్వజస్తంభానికి, గర్భాలయం తలుపులకు, ద్వారాలకు, ఆలయ విమానానికి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు వంటి రాజులు ఎంతోమంది భక్తులు విరాళాలు ఇవ్వగా, ఆ సొమ్ముతో వాటిని చేయించారు.

4. **జ.** కొంత మంది భక్తులు "ఏడుకొండల వాడా! వెంకటరమణా గోవిందా!, గోవిందా!" అని వెంకన్నను స్మరిస్తూ మెట్ల దారి గుండా పైకి చేరుకుంటారు

5. **జ.** భక్తులు ఇచ్చే కానుకలతో ఇక్కడ అనేక సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేశారు. సత్రాల నిర్మాణం, నిత్య అన్నదానం, ఉచిత ప్రసాదం మొదలైనవి. స్వామి వారికి వచ్చే ఆదాయంలో కొంత భాగాన్ని విద్యాసంస్థలకు, వైద్య సంస్థలకు ధర్మ ప్రచారానికి ఇచ్చేవారు.

6. **జ.** తిరుమలలో పాపనాశనం, ఆకాశగంగ మొదలైన తీర్థాలు ఉన్నాయి.

7. **జ.** తిరుమలలో చూడదగినవి అనేక ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. పాపనాశనం, ఆకాశగంగ, కొండ కింద ఉన్న తిరుపతిలో వేంకటేశ్వర స్వామివారి పద్మావతి ఆలయం, గోవిందరాజుల వారి గుడి మొదలైనవి.

ఉ) కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. స్వదేశం	2. పైన	3. చివర	4. సౌకర్యం
5. కిందికి	6. అనుచితం	7. పుణ్యం	8. అపనమ్మకం

ఊ) కింది వాక్యంలోని భావాన్ని అర్థం చేసుకొని తప్పు (×), ఒప్పు (✓) ను బ్రాకెట్లలో రాయండి.

1. ✓ 2. × 3. ✓ 4. × 5. ✓

ఋ) క్రింది పదాలకు బహువచన రూపాలను రాయండి.

1. దేశాలు	2. భక్తులు	3. విగ్రహాలు	4. రహస్యాలు
5. గుళ్ళు	6. విరాళాలు	7. ఆలయాలు	8. ద్వారాలు

9. స్తంభాలు	10. సౌకర్యాలు	11. మెట్లు	12. కళ్యాణాలు
13. తోరణాలు	14. సత్రాలు	15. ప్రసాదాలు	16. దానాలు
17. ఆదాయాలు	18. ప్రచారాలు	19. తీర్థాలు	20. ఇల్లాలు
21. స్వాములు	22. నమ్మకాలు	23. ప్రదేశాలు	24. దారులు

భాషను గురించి తెలుసుకోండి!

నామవాచకాలు : గంగా, సింధు, బ్రహ్మపుత్ర, గోదావరి, కృష్ణ, కావేరి, నది, భారతదేశం.

సర్వనామాలు : అది, అన్ని, అందుకే, అంటారు.

విశేషణాలు : పాపాలు, పుట్టింది, నమ్మకం, ముఖ్యమైన, ప్రవహిస్తున్నాయి.

19. మన భాష

పేజి నెం.63 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

జ. 1. గుండ్రంగా 2. లెస్స 3. తెలుగు

4. జోలపాటలో, ఆడే ఆట పాట

ఇ) కింది ప్రశ్నలకు ఒక్క వాక్యంలో జవాబులు రాయండి.

జ. 1. తెలుగు 2. మ్యూజికల్ లాంగ్వేజి

3. గుండ్రంగా 4. అమృతంతో 5. తెలుగు లెస్స

పేజి నెం.64

ఈ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** తెలుగు భాషను తెనుంగు, తెలంగు, తెనుగు, తెలుగు అని పిలుస్తారు.

2. **జ.** తెలుగు భాష తేనె లాంటి మధురమైన మాటలతో కలిసిన సొంపైన భాష మన తెలుగు భాష.

ఉదా : మన తెలుగు భాష అమృతం వంటిది.

తెలుగు అక్షరాలు గుండ్రంగా ప్రక్కనే వ్రాస్తే అవి ముత్యాల వలె ఉంటాయి.

3. **జ.** తెలుగు భాష గురించి విదేశీయులు మ్యూజికల్ లాంగ్వేజి అని ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్ అని మెచ్చుకున్నారు. అమ్మ పాడే జోలపాటలో, పిల్లలు ఆడే ఆట పాటల్లోను వుంటాయని అంటారు.

4. **జ.** తెలుగు భాషలో రామాయణం, భారతం, భాగవతం, కథలు, పద్యాలు, నాటకాలు, హరికథలు, బుర్రకథలు మొదలైనవి ఎన్నో గొప్ప గ్రంథాలు రచించబడ్డాయి.

కీ బుక్

1. దేశభక్తి గేయం

పేజి నెం. 6 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. మా దేశం పేరు భారతదేశం. మేమంతా ఈ భారతదేశంలో పుట్టిన గొప్ప వీరులం.

2. జ. వేషం ఏదైనా, భాష ఏదైనా, మతమేదైనా, ఆచారమేదైనా మనమంతా భారతీయులం. మన కన్నతల్లి ఈ భారతమాతనే. మనమంతా ఆమె పిల్లలమే అని అర్థమైంది.

3. జ. భరతమాతకు గంగ, యమున, గోదావరి, కృష్ణానదులు అలంకారాలు.

4. జ. మన దేశ గౌరవాన్ని, స్వాతంత్ర్యాన్ని అపహరించే శత్రువును తరిమి కొడుదాం.

పేజి నెం. 7

ఇ) కింది గేయాన్ని పూరించండి.

1. భారతీయ వీరులం – భరతమాత బిడ్డలం
   మాతృదేశ గౌరవం – కాపాడే ధీరులం
   శాంతి కోరు పాపలం – సమత పెంచు బాలలం
   మేము భావి పౌరులం – త్యాగధనుల వారసులం

ఈ) కింది గేయాన్ని సరిచేసి రాయండి.

వేషభాష లేవైనా – మతాచార మేదైనా
మనం భారతీయులం – ఒకే తల్లి పిల్లలం
ప్రపంచాన మనదేశం – ప్రతిభను నిలబెట్టుదాం
మనమంతా సైనికులం – మనం ప్రజాసేవకులం

ఉ) వ్యతిరేక పదాలను రాయండి.

జ. 1. అనాచారం 2. మిత్రుడు 3. అగౌరవం
4. నిగర్వి 5. పరతంత్రం

<u>**2. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్**</u>

పేజి నెం. 11 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

1. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ 2. బంకించంద్ర చటర్జీ

3. రహస్యమనీ, రహస్యాన్ని, కుతూహలపడే

4. గీతాంజలికే 5. 1941, ఆగస్టు 7న

పేజి నెం. 12

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ కలకత్తాలోని జోరాసంక్ అనే గ్రామంలో 1861 మే 7వ తేదీన జన్మించారు. తల్లిదండ్రులు దేవేంద్రనాథ్ ఠాగూర్, శారదా దేవిలకు పద్నాలుగవ సంతానంగా జన్మించాడు.

2. **జ.** రవీంద్రుడు బాల్యంలో ఇంట్లోనే నాలుగు గోడల మధ్య ఉండవలసి రావడంతో ఆయనకు బయట ప్రపంచం అద్భుతంగా తోచేది. ప్రపంచమొక రహస్యమనీ, ఆ రహస్యాన్ని తెలుసుకోవాలని కుతూహల పడేవాడు.

3. **జ.** రవీంద్రుడు ఉన్నత చదువుల కోసం ఇంగ్లాండులో ఒక పబ్లిక్ స్కూల్‌లో చేరి, ప్రొఫెసర్ మార్లే ఉపన్యాసాలు విని ఆంగ్ల సాహిత్యం పై అభిరుచి పెంచుకొన్నాడు.

4. **జ.** రవీంద్రుడు రాసిన 'జనగణమన' ను జాతీయ గీతంగా ప్రకటించడానికి ముందు "వందేమాతరం", "జనగణమన" లపై దేనిని జాతీయగీతంగా ప్రకటించాలని చాలా చర్చలు జరిగిన తర్వాత రాజ్యాంగ సభ కమిటి అధ్యక్షుడు బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ 1950 జనవరి 24న 'జనగణమన'ను జాతీయ గీతంగా, వందేమాతరంను జాతీయ గేయంగా ప్రకటించాడు.

5. **జ.** రవీంద్రుడు రచయితగా, సంగీతవేత్తగా, చిత్రకారునిగా, విద్యావేత్తగా, గొప్ప మానవతావాదిగా ఠాగూర్ చరిత్రలో నిలిచిపోయాడు. మాతృభూమి పట్ల, మానవ సంబంధాల పట్ల అచంచలమయిన నమ్మకం, ప్రేమాభిమానాలు కలిగి వున్న విశ్వకవి రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్.

6. **జ.** జనగణమన గీతాన్ని 1950 జనవరి 24న జాతీయగీతంగా వందేమాతరంను జాతీయగేయంగా ప్రకటించారు, బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు. వీరు రాజ్యాంగ సభ కమిటీ అధ్యక్షుడు.

పేజి నెం. 12

ఉ) క్రింది పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. **గీతం :** భారతదేశానికి జాతీయ గీతాన్ని అందించిన కవి రవీంద్రనాథ్‌ఠాగూర్.
2. **ఆలపించు:** మేము పాఠశాలలో ప్రతిరోజూ వందేమాతరం, జనగణమన గేయాన్ని ఆలపించుతాము.
3. **నిరాడంబరం :** రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ కథలంటే చెవి కోసుకునేవాడు, సామాన్య దుస్తులతో నిరాడంబరంగా పెరిగాడు.
4. **అభిరుచి :** నాకు భరతనాట్యం, కూచిపూడి అంటే చాలా ఇష్టం, నేను వాటిపై ఎంతో అభిరుచి పెంచుకున్నాను.

3. గోదావరి (ఆత్మకథ)

పేజి నెం. 15 అభ్యాసము

ఆ) పాఠం చదివి కింది ఖాళీలు పూరించండి.

జ. 1. నాసిక్, త్రయంబకం   2. ఆదిలాబాద్, బస్తర్

3. బంగాళాఖాతంలో   4. 1465 కిలోమీటర్లు

పేజి నెం. 16

ఈ) పాఠం చదివి కింది పట్టిక పూరించండి.

గోదావరి నదిపై కట్టిన ప్రాజెక్టులు :నిజామాబాద్ జిల్లాలోని బాల్కొండ మండలం పోచంపాడు వద్ద ఆనకట్ట నిర్మించారు, ఇదే శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు. శ్రీపాదసాగర్, దేవాదుల ఎత్తిపోతల పథకం వంటి ప్రాజెక్టులు, ధవళేశ్వరం వద్ద పెద్ద ఆనకట్టను కట్టారు.

గోదావరి తీరాన ఉన్న పుణ్యక్షేత్రాలు : బాసర, ధర్మపురి, కోటిలింగాల, మంథని, కాళేశ్వరం, భద్రాచలం.

గోదావరి ఉపనదులు : మంజీర, మానేరు, ప్రవర, పెద్దవాగు, ఇంద్రావతి, ప్రాణహిత, కిన్నెరసాని, శబరి, వైన్ గంగ, పెన్‌గంగా.

ఉ) 'నది' లోని 'ది' అక్షరం చివర వచ్చే పదాలు ఏముంటాయో రాయండి.

జ. నది, అది, నిది, సూది, సోది, మది, మీది, ఇది, వీది, గది.

ఊ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. **శిరస్సు :** గంగ శివుని శిరసులోని జటాలో ఉంటుంది.
2. **ఆనకట్ట :** ఆంధ్రప్రదేశ్ ధవళేశ్వరం వద్ద పెద్ద ఆనకట్టను కట్టారు.
3. **సందడి :** పుణ్యక్షేత్రాలన్ని ఎప్పుడూ భక్తులతో సందడిగా ఉంటాయి.
4. **నిత్యం :** తిరుమలలో భక్తుల కోసం నిత్యం అన్నదానం చేస్తారు.

5. కాలచక్రం

పేజి నెం. 21 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను పూరించండి.

జ. 1. నిమిషము 2. గంట 3. రోజు

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** వారానికి ఏడు రోజులు. అవి : ఆదివారం, సోమవారం, మంగళవారం, బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం, శనివారం.

2. **జ.** తెలుగు సంవత్సరానికి పన్నెండు నెలలు. అవి: చైత్రంతో ప్రారంభమై ఫాల్గుణంతో అంతమౌతాయి. ఫాల్గుణం తరువాత మరల చైత్రమాసంతో కొత్త సంవత్సరం ప్రారంభమవుతుంది.

3. **జ.** తెలుగు సంవత్సరాలు అరవై. అవి : ప్రభవతో ప్రారంభమై అక్షయతో అంతమవుతాయి. అక్షయ తరువాత మరల ప్రభవనామ సంవత్సరం మొదలవుతుంది.

ఉ) కింది వానికి వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. అంతం 2. సోమ 3. పాత 4. ఇప్పుడు

పేజి నెం. 22

ఊ) జతపరచండి.

జ. ఇ, అ, ఆ

ఋ) **చైత్రమాసంలో ఉగాది పండుగ వస్తుంది. అలాగే తెలుగు క్యాలెండర్ చూచి కింది పండుగలు ఏ మాసంలో వస్తాయో రాయండి.**

జ. 1. ఆశ్వయుజం 2. ఫాల్గుణ 3. పుష్యమాస

4. ఆశ్వీయుజ 5. కార్తీకమాసం

ౠ) **కింది వాక్యాలలో నామవాచకాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.**

జ. పాండురాజు, కుంతి, మాద్రి, ధర్మరాజు, భీముడు, అర్జునుడు, నకులుడు, సహదేవుడు, ధృతరాష్ట్రుడు, దుర్యోధనుడు, కౌరవులు, ద్రోణుడు, అశ్వత్థామ, భీష్ముడు.

6. భాగ్యనగరం

పేజి నెం. 25 అభ్యాసము

ఆ) **ఖాళీలను పూరింపుము.**

జ. 1. ప్రవహిస్తూ 2. చార్మినార్ 3. బుద్ధ 4. జంట నగరాలు

ఇ. **కింది ప్రశ్నలకు ఒక్క మాటతో జవాబులు రాయండి.**

జ. **1.** **జ.** మూసీనది 2. జ. హైదర్ మహల్

3. జ. ట్యాంక్ బండ్ 4. జ. సాలార్ జంగ్

5. జ. హైదరాబాద్ – సికిందరాబాద్

ఈ) **కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.**

1. **జ.** ఒకనాటి రాత్రి భయంకరమైన వర్షం కురిసి మూసీనది పరవళ్ళు తొక్కుతూ ప్రవహిస్తూ ఉండగా, కులీ కుతుబ్‌షా ఆ రాత్రి మూసీనదిని ఈదుకుంటూ భాగమతిని కలిసిన విషయం తండ్రికి తెలిసి మూసీనది మీద ఒక వంతెన కట్టించాడు. దానిని ఇప్పుడు "పురానా పూల్" అని పిలుస్తున్నారు.

2. **జ.** కులీ కుతుబ్ షా నవాబు అయిన తర్వాత మూసీనది తీరంలో భాగ్యనగరాన్ని నిర్మించారు. దానికి తన ప్రియురాలి పేరు "భాగ్యనగరం" అని పేరు పెట్టాడు. భాగమతికి "హైదర్ మహల్" అని బిరుదు ఇచ్చారు. దానినే హైదరాబాద్ అని పిలుస్తాం.

3. **జ.** చార్మినార్ చతురస్రాకార స్థలం కట్టబడింది. నాలుగు పక్కల నాలుగు ఆర్చీలు, నాలుగు మూలలు నాలుగు గోపురాలు ఉంటాయి. ఒక్కొక్క గోపురం 55 మీటర్ల ఎత్తు ఉంటుంది.

4. **జ.** గోల్కొండ రాజ్యానికి ప్రధానమంత్రిగా ఉండే "సాలార్‌జంగ్" తన జీవిత కాలంలో అపూర్వమైన వస్తువులు అనేకం సేకరించాడు. వాటినన్నింటిని సాలార్‌జంగ్ మ్యూజియంలో భద్రపరిచారు. అందులో అనేక శిల్పాలు, చిత్రాలు, ఆభరణాలు, గాజుసామాగ్రి ఉన్నాయి.

5. **జ.** హైదరాబాద్ భారతదేశంలో ఐదవ పెద్ద నగరం. ఇక్కడ అనేక మతాలవారు, అనేక దేశాలవారు అన్నదమ్ముల్లా, అన్యోన్యంగా కలిసిమెలిసి జీవిస్తుంటారు. ఇదే హైదరాబాద్ ప్రత్యేకత.

పేజి నెం. 26

ఊ) కింది వానికి వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

జ. 1. ద్వేషించు 2. అధికం 3. అప్రధానం 4. పూర్వం
5. పగలు 6. అక్కడ

ఋ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. చార్మినార్‌లో వున్న ఒక్కొక్క గోపురం సుమారు 55 మీటర్ల ఎత్తు ఉంటుంది.
2. ఒకనాటి రాత్రి భయంకరమైన వర్షంతో మూసీనది పొంగి పరవళ్ళు తొక్కుతూ ప్రవహిస్తూ ఉంది.
3. ట్యాంక్‌బండ్ మీద తెలుగు ప్రముఖుల విగ్రహాలు నెలకొల్పారు.
4. సాలార్‌జంగ్ తన జీవిత కాలంలో అపూర్వమైన వస్తువులు అనేకం సేకరించాడు.
5. హైదరాబాద్‌లో అనేక మతాలవారు, దేశాల వారు అన్నదమ్ముల్లా కలిసిమెలిసి ఉంటారు.

ౠ) సరైన సమాధానం గల అక్షరాన్ని బ్రాకెట్లలో గుర్తించండి.

జ. 1. బి 2. ఎ 3. బి 4. సి

7. వాతావరణ కాలుష్యం

పేజి నెం. 29 అభ్యాసము

అ) క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానములు రాయండి.

1. జ. ప్రపంచ ఆరోగ్య దినోత్సవం ఏప్రిల్ 7వ తారీఖున జరుపుతారు.

2. జ. మన చుట్టూ ఉన్న జలము, పరిసరాలు, వాయువు, ధ్వనులు, కలుషితమవడాన్ని వాతావరణ కాలుష్యం అని అంటారు.

3. జ. జల కాలుష్యం అరికట్టడానికి బావులు, చెరువులు, కాలువలు, నదులలోని నీళ్ళు మురికి కాకుండా చూసుకోవాలి. ఆ నీళ్ళలో చెత్త, చెదారం, పాచి పెరగడం, మనం వాడిన మురికినీళ్ళు మళ్ళీ దానిలో చేరకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

4. జ. ధ్వని కాలుష్యాన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ధ్వని కాలుష్యాన్ని పరీక్షించి, వాహనదారులకు తగు సలహాలు, హెచ్చరికలు జారీ చేస్తున్నది. విద్యుత్తుతో నడిచే వాహనాలను కొత్తగా ప్రవేశ పెట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకొంటున్నది.

5. జ. జల కాలుష్యం, పరిసరాల కాలుష్యాల వల్ల వాయు కాలుష్యం ఏర్పడుతుంది. అంటే గాలి కలుషితం అవుతుంది. చెడువాసన వ్యాపిస్తుంది. కలుషితమైన గాలిని మనం పీల్చితే ఎన్నో జబ్బులు వస్తాయి.

ఇ) కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

జ.	1. అపరిశుభ్రం	2. తగ్గు	3. ఇంపు	4. చెడుగాలి
	5. మంచి	6. నేక	7. అంతం	8. దూరం

పేజి నెం. 30

ఋ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. మా నాన్న గారి ఆఫీసు దగ్గర బస్సులు, లారీలు రణగొణ శబ్దాలతో రోడ్డంతా పొగతో నిండి ఉంటుందట.

2. మన చుట్టూ వున్న పరిసరాలు పరిశుభ్రంగా ఉంచుకుంటే వాతావరణ కాలుష్యం బాగుంటుంది.

3. రాము వాళ్ళింటికి పోలేం. అక్కడ చెత్తా, చెదారంతో మొత్తం ఈగలు, దోమలతో ఆ ప్రాంతం నిండి ఉంటుంది.

4. ప్లాస్టిక్ పెనుభూతం లాంటిది. దాని వల్ల ఎంతో ముప్పు కలుగుతుంది.

ఉ) కింది వాక్యాలు చదివి తప్పు (×), ఒప్పు (✓) లను గుర్తించండి.

జ. 1. × 2. ✓ 3. × 4. ✓ 5. ✓

8. బమ్మెర పోతన

పేజి నెం. 33 అభ్యాసము

ఆ) కింది పేరాను చదివి ఖాళీలను సరైన పదాలతో పూరించండి.

జ. ఏలారు, గొప్ప మహారాణి, కాకతీయుల, కష్టాలు, ఓరుగల్లు

ఇ) ఆలోచించి సొంతమాటల్లో జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** భాగవతాన్ని వ్యాసమహర్షి రాశారు. సంస్కృతంలో రాయబడిన భాగవతాన్ని మన బమ్మెర పోతన తెలుగులోకి అనువదించాడు. అదే ఆంధ్ర మహాభాగవతంగా పిలువబడుతుంది. భాగవతంలో చక్కని పదాలు, అలంకారాలతో వింటే చెవులకు ఇంపుగా, చదివితే మనసుకు హాయిగా ఉంటుంది.

2. **జ.** మన తెలంగాణకు చెందిన ప్రసిద్ధుడైన ప్రాచీన కవి బమ్మెర పోతన. పోతన లాగా సహజ పండితుడిగా ఎదగాలంటే మంచి కవిగా పేరు పొందాలి. గురువు దగ్గర కాకుండా సొంతంగా పాండిత్యం సంపాదించాలి. ఎన్నో పుస్తకాలు, కథలు, పురాణాలు, సంస్కృతంలో రాసి అనువదించాలి. ఎన్నో బిరుదులు పొందాలి.

ఉ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. శ్రీ భాగవతం సీరియల్ అన్ని సీరియల్స్ కన్నా ఉత్తమమైంది.
2. శ్రీరామనవమి రోజు గుళ్ళు భక్తులతో సందడిగా ఉంటుంది.
3. నాకు మన మాతృ భాష తెలుగు అంటే చాలా ఇష్టం.
4. పోతన రాసిన భాగవతం చాలా మధురంగా ఉంటుంది.
5. ప్రతిరోజు గురువులు చెప్పిన పాఠాలు శ్రద్ధగా వినాలి.

పేజి నెం. 34

ఊ) కింది వాక్యాలు చదివి తప్పు (×), ఒప్పు (✓) లను గుర్తించండి.

జ. 1. ✓ 2. × 3. ✓ 4. × 5. ✓

ఋ) భాషను గురించి తెలుసుకోండి.

ఎ) కింది పేరా చదువండి. అందులోని విశేషణ పదాలను గుర్తించి రాయండి.

వేగంగా, తిట్టింది, వెచ్చని, మెచ్చుకుంది, మార్కులు, బహుమతిగా, సాయంత్రం, హాయిగా, ఎత్తుగా, కమ్మగా

బి) పాఠంలోని విశేషణాలను గుర్తించి రాయండి.

సమయానికి, కలిసి, గొప్పదో, రక్షించే, ప్రసారం, రాయబడిన, అనువదించాడు, అస్సలు, సమీపం, మనస్సు, వర్ణించి, నిర్ణయం, సొంతంగా

9. పుత్రోత్సాహం

పేజి నెం. 37 అభ్యాసము

ఆ) అర్థాలు రాయండి.

జ. 1. ముసలివారు 2. గ్రుడ్డి వారు 3. చేత కానివారు

4. భుజం పైన మోసేది 5. స్థలం, ప్రాంతం

ఇ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

జ. 1. శ్రవణ కుమారుడు

2. మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ, ఆచార్య దేవోభవ

3. ఆనందంగా 4. వినయ విధేయతలను, అన్నపానాది 5. కావడిలో

ఈ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** నేటి కాలంలో ప్రజలు ఎవరికి వారే యమునా తీరే అన్న విధంగా వున్నారు. ఎందరో వృద్ధులు తమ పిల్లల ప్రేమకు నోచుకోలేక వృద్ధాశ్రమాల్లో వుంటున్నారు.

2. **జ.** శ్రవణకుమారుడు తన తల్లిదండ్రులను దేవుళ్ళుగా ఎంచేవాడు, నమస్కరించేవాడు. వారి తల్లిదండ్రులు వృద్ధులు, అంధులు. వారికి ఏ

ఇబ్బంది కలుగకుండా వినయవిధేయతలను చూపుతూ, వేళకు అన్నపానాది సదుపాయాలు చూసేవాడు. శ్రవణకుమారుడు తన తల్లిదండ్రులు ఎప్పుడూ ఆనందంగా కాలాన్ని గడిపేలా ప్రయత్నించేవాడు.

3. **జ.** శ్రవణునితో తల్లిదండ్రులు మేము ముసలివారము, గుడ్డివారము, అయినా కాశి వంటి పుణ్యక్షేత్రాలను దర్శించాలని ఉంది. మమ్మల్ని తీసుకొని ఆయా ప్రదేశాలు తిరగటం నీకు కష్టమే. అయినా ఆ విశ్వేశ్వరుడు ఉన్న క్షేత్రాన్ని చూడాలని మా కోరిక అని అన్నారు.

4. **జ.** శ్రవణుడు బలహీనులైన తన తల్లిదండ్రులను కావడిలో కూర్చోబెట్టుకుని దానిని తన భుజాలపై మోస్తూ పుణ్యక్షేత్ర దర్శనానికి ప్రయాణమయ్యాడు.

5. **జ.** అయోధ్య నగరానికి రాజు దశరథ మహారాజు.

పేజి నెం. 38

ఊ) కింది వానికి వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

జ. 1. వెలుగు 2. ఏడ్చుట 3. నిశబ్దం 4. అధైర్యము 5. అజ్ఞానం

ఋ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. వృధా ఖర్చు చేయకుండా డబ్బును భద్రపరచాలి.
2. ఏప్రిల్ 7వ తారీఖు ప్రపంచ ఆరోగ్య దినోత్సవం.
3. పెద్దలు చెప్పిన మాటలను అక్షరాలా పాటిస్తూ అమ్మా, నాన్నలను దేవుళ్ళుగా చూడాలి.
4. బాగా చదువుకోవాలి. గురువుల మాట వినాలి.

10. పిసినిగొట్టు

పేజి నెం. 41 అభ్యాసము

ఆ) తారుమారైన పద్యపాదాలను సరిచేసి రాయండి.

జ. ప్రతి దినంబున వృద్ధుడు పాతు తవ్వి
మురిసిపడు చుండు బంగారు ముద్ద చూచి
పొదల మాటున అదియెల్ల పొంచి చూచి
దొంగ ఒక్కడు సర్వంబు దోచుకొనియె.

పేజి నెం. 42

ఈ) కథలోని కింది వాక్యాలు తారుమారయ్యాయి. వాటిని క్రమంలో రాయండి.

జ. 1. బంగారాన్ని చూచి మురిసి పోయేవాడు. 2. ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?

3. దొంగ బంగారాన్ని దోచుకున్నాడు.

4. ఇతరులకు పెట్టవు, నీవు తినవు.

5. బంగారం ఉన్న చోట ఒక బండను ఉంచు.

ఉ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** ముసలివాడు దాచిన బంగారాన్ని ప్రతిరోజు వెళ్ళి ఆ గోతిని తవ్వి బంగారాన్ని చూసి మురిసి పోతుండేవాడు. దీనిని పొదలచాటు నుండి చూసిన ఒక దొంగ ఆ బంగారాన్ని దోచుకున్నాడు.

2. **జ.** పొరుగువారు ముసలివాడి ఏడుపు, అరుపులు విని ఎందుకు ఏడుస్తున్నావని ప్రశ్నించారు.

3. **జ.** పొరుగువారు పిసినారిని ఇలా అన్నారు. "నీవు ధనాన్ని ఇతరులకు పెట్టవు, నీవు తినవు. అయినా మించి పోయింది లేదు. బంగారం ఉన్న చోట ఒక పెద్ద బండ ఉంచు. దానినే బంగారం అనుకో అని సలహా ఇచ్చారు.

4. **జ.** తాను తిని ఇతరులకు కూడా పెట్టాలి. అలా చేయనివాడు పిసినారితో సమానం. పిసినారితనం అస్సలు పనికి రాదు అని ఈ కథలో నీతి. ఎంత ధనమున్నా లోభి సుఖపడ లేదు.

పేజి నెం. 43

ఋ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. బోసి నవ్వుల పాపను చూసి తల్లి ఎంతో మురిసి పోయింది.
2. బంగారం దొంగ లెత్తుకెళ్ళారని మా పక్కింటి వాళ్ళు లబలబ మొత్తుకొన్నారు.
3. మా స్నేహితురాలు పరీక్షలో మార్కులు తగ్గినందుకు గొల్లుమని యేడ్చింది.
4. ముసలివాడు వచ్చి గోయి తవ్వి చూస్తే బంగారం కనిపించడం లేదని గగ్గోలు పెట్టాడు.
5. ప్రతి రోజు సాయంత్రం మా తాతగారు ఇతిహాసాలు చదువుతారు.

ఎ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాన్ని ఉపయోగించి వాక్యాలను తిరిగి రాయండి.

జ. 1. పోలీసులు తస్కరున్ని పట్టుకున్నారు.

2. అమ్మ కనకంతో గాజులు వేయించుకుంది.

3. ఎంత ధనమున్నా పిసినారి సుఖపడలేడు.

ఒ) పాఠంలోని అసమాపక క్రియా పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఊరిలో ఒక	ధనాన్ని కూడ	ఆ మాటలు వాళ్ళు
ఆ ప్రాంతంలో	ప్రతిరోజు వచ్చి	నెత్తి, నోరు బాదు
గుట్టుగా ఒక	వాళ్ళు ఇలా	నీవు ధనాన్ని
పొదల చాటునుండి	బంగారం నీకు	ఇతరులకు పెట్టవు, నీవు
ఏడుస్తున్నావేమిటి అని	అయినా మించి	ఎందుకు నీవు

11. పోషక విలువలు

పేజి నెం. 46 అభ్యాసము

ఆ) ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. మన శరీరానికి కావలసిన వివిధ రకాల ప్రోటీన్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు, విటమిన్లు కలిగిన ఆహార పదార్థాలతో కూడిన పోషక పదార్థాలు కావాలి.

2. జ. ఆకుకూరల నుండి ఖనిజాలు, విటమిన్లు లభిస్తాయి. వీటి వలన మనం ఆరోగ్యంగా ఉంటాము.

3. జ. వరి, గోధుమ, రాగులు, సజ్జలు వంటి ధాన్యాల వలన పిండి పదార్థాలు (కార్బోహైడ్రేట్లు) లభిస్తాయి. ఇవి శరీర నిర్మాణానికి దోహదపడటమే కాక మన పనులు మనం చేసుకొనే శక్తిని, బలాన్ని శరీరానికి అందిస్తాయి.

4. జ. మనం రోజూ తీసుకునే ఆహారంలో పప్పు ధాన్యాలు, గుడ్లు, చేపలు, మాంసం, ఆకుకూరలు, కూరగాయలు వంటి పదార్థాలు ఉండాలి. వీటి వలన శరీరానికి కావలసిన మాంసకృత్తులు లభిస్తాయి.

5. జ. మా పాఠశాలలో చిరు విరామ సమయంలో మేము నానబెట్టిన పెసర్లు, చెనగలు, కాజు, బాదాం, క్యారెట్, కీరా ఇలాంటి ఎన్నో విటమిన్లు లభించే ఆహారపదార్థాలు తీసుకుంటాము.

ఇ) కింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

జ. 1. ప్రతిరోజు ఆకుకూరలు తినడం వల్ల మనం ఆరోగ్యంగా ఉంటాము.

2. ఆకుకూరల వలన ఖనిజాలు, విటమిన్లు లభిస్తాయి.

3. వరి, గోధుమలు, రాగులు వంటి ధాన్యాల వలన పిండి పదార్థాలు లభిస్తాయి.

4. రోజు పండ్లు తీసుకుంటే శక్తికి, ఎముకల గట్టిదనానికి దోహద పడుతుంది.

5. పాలు తీసుకోవటం వలన మన శరీర నిర్మాణానికి ఎదుగుదల, వేడిమి లభిస్తాయి.

12. క్రియలు – కాలాలు – వచనాలు

పేజి నెం. 51 అభ్యాసము

అ) కింది వాక్యాలను చదువండి. వీటిలో ఏవి సమాపక, అసమాపక, క్రియా వాక్యాల్లో , పట్టికలో రాయండి.

సమాపక క్రియలు : 1. చదివాడు 2. విన్నాడు 3. వేస్తుంది 4. పాడింది 5. వెళ్ళాడు 6. పెట్టింది

అసమాపక క్రియలు: 1. రాము పాఠం 2. ప్రసాదు బడికి వెళ్ళి 3. వాణి చిత్రం 4. లత పాట 5. నాన్న ఢిల్లీ 6. అమ్మ దేవుడిని పూజించి 7. లక్ష్మణుడు ఆఫీసుకు వెళ్ళి 8. దుర్గ ఊరికి వెళ్ళి

పేజి నెం. 52

ఆ) కింది వాక్యాలలో క్రియలు ఏ కాలంలో ఉన్నాయో గుర్తించి రాయండి.

జ. 1. భూత కాలం 2. వర్తమాన కాలం 3. భూతకాలం

4. వర్తమాన కాలం 5. భవిష్యత్ కాలం

ఇ) కింది వాక్యాలను చదివి వాటిని బహువచనంలోకి మార్చి రాయండి.

జ. 1. పక్షులు చెట్ల పై ఉన్నాయి. 2. దేవుళ్ళు గుళ్ళో ఉంటారు.

3. అక్కలు పనులు చేసారు. 4. తమ్ముళ్ళు ఊరికి వెళ్ళారు.

5. మొక్కలకు పూలు పూసాయి.

ఈ) జతపరుచుము. ఈ, అ, ఆ, ఉ, ఇ.

13. లేఖ

పేజి నెం. 53 అభ్యాసము

అ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** ప్రధానోపాధ్యాయురాలికి సాయికిరణ్ లేఖ వ్రాశాడు.

2. **జ.** పెళ్ళి సాయికిరణ్ వాళ్ళ బాబాయిది.

3. **జ.** 5 రోజుల సెలవు కోరాడు.

4. **జ.** ఈ లేఖ కామారెడ్డి నుంచి హైదరాబాద్‌కు రాశాడు.

ఆ) 2 రోజులు తిరుపతి వెళుతున్నట్లు ఉపాధ్యాయునికి లేఖ రాయండి.

జ. హైదరాబాద్,

తేది: xx-xx-xxxx.

శ్రీయుత గౌరవనీయులైన ఉపాధ్యాయినికి,

ఉన్నత పాఠశాల.

ఉపాధ్యాయులు గారికి నమస్కారములు!

ఆర్యా!

నేను మీ పాఠశాలలో 4వ తరగతి చదువుతున్నాను. నాకు 2 రోజుల సెలవు కావాలి. కారణమేమనగా నేను తిరుపతి వెళ్ళుతున్నాను. కాబట్టి నా మీద దయ వుంచి 2 రోజులు సెలవు మంజూరు చేయగలరని నా యొక్క మనవి.

ధన్యవాదాలు.

ఇట్లు,

తమ విధేయుడు,

కౌశిక్. టి

4వ తరగతి.

ఇ) లేఖలు ఎందుకు రాస్తారు? వాటి ప్రాధాన్యత ఏమిటి?

జ. లేఖలు వ్రాయడం ద్వారా జ్ఞానాన్ని పెంపొందుతాము, చేతి వ్రాత బాగా వస్తుంది. తప్పులు తెలుస్తాయి. మనకు చదవడం, వ్రాయడం పట్ల మంచి అవగాహన కలుగుతుంది. అక్కడ జరిగే విషయాలు ఇక్కడ, ఇక్కడ జరిగే విషయాలు అక్కడ తెలుస్తాయి. లేఖల వల్ల ప్రాధాన్యత చాలా ఉంటుంది.

14. కొబ్బరి చెట్టు

పేజి నెం. 57 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

జ. 1. కొమ్మలుండవు 2. మట్టలు 3. కాండం

4. ఇసుక నేలలో, నీరు బాగా ఉండే ప్రదేశాలలో

5. లేత కొబ్బరికాయలను 6. కురుడీలు

ఇ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** చెట్లు మనకు పూలు, కాయలు, పండు ఇస్తాయి. కొన్ని చెట్లు కలపనిస్తాయి. కొన్ని ఔషధాలుగా, కొన్ని వంట చెరుకుగా, కొన్ని చెట్లతో కాగితం తయారుచేస్తారు.

2. **జ.** కొబ్బరి చెట్లు ఇసుక నేలల్లో, నీరు బాగా ఉండే ప్రదేశాలలో విరివిగా పెరుగుతాయి. కొబ్బరి బోండాలలోని నీరు ఆరోగ్యానికి చాలా మంచిది. కొబ్బరిని వంటకాలలో చాలా రకరకాలుగా ఉపయోగిస్తారు. దేవాలయాల్లో దేవునికి కొబ్బరికాయలే కొడతారు. ఎండిన కొబ్బరి నుండి నూనె వస్తుంది. ఆ నూనె తలకు, శరీరానికి ఉపయోగపడుతుంది. శుభకార్యాలకు కొబ్బరిమట్టలు అలంకరిస్తారు. కొబ్బరి ఆకుతో, పీచుతో, టెంకతో ఎన్నో పరికరాలు తయారుచేస్తారు.

3. **జ.** కొబ్బరి బోండాలలోని నీరు ఆరోగ్యానికి చాలా మంచిది. రోగులకు కొబ్బరి నీళ్ళు వాడమని చెప్తారు డాక్టర్లు. ఎండాకాలంలో కొబ్బరినీళ్ళు తాగితే వడదెబ్బ తగలదు.

ఈ) వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. ముదురు 2. నింగి 3. తగ్గు 4. అనారోగ్యం

5. పొట్టి 6. నేక / అధికం

పేజి నెం. 58

ఋ) కొబ్బరితో తయారు చేసే వంటకాలను రాయండి.

జ. కొబ్బరి మిఠాయి, పాయసం, పరమాన్నం, కొబ్బరి పచ్చడి, కొబ్బరి లడ్డు, కేకు, కొబ్బరి అన్నం, దోశ మొదలైనవి.

15. వ్యాకరణం - లింగములు

పేజి నెం. 60 అభ్యాసము

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** లింగము అనగా చెప్పబడినది స్త్రీ యో లేక పురుషుడో లేక ఇతరమైనదో తెలిపే పదం.

2. **జ.** లింగములు మూడు రకాలు. అవి :

1. స్త్రీ లింగము 2. పుంలింగము 3. నపుంసక లింగము

3. **జ.** స్త్రీలను గురించి తెలిపే పదాలను స్త్రీ లింగాలు అంటారు. వీటిని మహతీ వాచకాలు అని కూడా అంటారు.

4. **జ.** పురుషులను గురించి తెలిపే పదాలను పుం లింగాలు. ఈ పుం లింగాన్ని మహద్వాచకం అని కూడా అంటారు.

5. **జ.** పశువులు, పక్షులు, వస్తువులు మొదలైనవి నపుంసక లింగాలు. వీటినే అమహద్వాచకాలు అంటారు.

16. శతక పద్యాలు

పేజి నెం. 63 అభ్యాసము

ఇ) "వనంలో చందన వృక్షం ఉంటే ఆ వనమంతా సువాసన వెదజల్లుతుంది" ఈ భావం ఉన్న పద్యపాదాన్ని గుర్తించి రాయండి.

జ. వెలయు వనములోన మలయజంబున్నట్లు.

ఈ) కింది పద్యానికి భావం రాయండి.

జ. విలువ తక్కువైనా కంచు గట్టిగా మోగుతుంది. అలాగే అల్పులు ఆడంబరంగా మాట్లాడుతారు. విలువైన బంగారం శబ్దం చేయదు. అలాగే మంచివాడు తక్కువగా మాట్లాడతాడు.

పేజి నెం. 64

ఊ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** అన్నదానం అన్ని దానాల కంటె గొప్పది. కన్నతల్లి కంటె గొప్పదైన దైవం లేదు. గురువు కన్నా గొప్పవాడు లేడు.

2. **జ.** కులంలో ఒక్క గుణవంతుడున్నా అతని చేత ఆ వంశమంతా ప్రకాశిస్తుంది.

3. **జ.** ప్రేమ ఉన్నంత వరకు మనం ప్రేమించే వారిలో తప్పులు కనిపించవు. ఆ ప్రేమ లేకుండా పోతే వారు చేసేవన్నీ తప్పులుగానే కనిపిస్తాయి.

4. **జ.** విద్య అనే ధనాన్ని అధికారులు దోచుకోలేరు. అది ప్రపంచాన్ని అభివృద్ధి చేస్తుంది.

5. **జ.** కాలం ఎంతో విలువైనది. కాలాన్ని వృథా చేయకూడదు. జరిగినది మళ్ళీ తిరిగిరాదు. దానిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి.

ఋ) కింద గీత గీసిన పదాలకు సమానమైన పదాలను పాఠంలో గుర్తించి వాక్యాన్ని తిరిగి రాయండి.

జ.
1. కనకము మిలమిలా మెరుస్తుంది.
2. గురువు పాఠాలు బోధిస్తాడు.
3. నేరములు చేయడం మానవుల లక్షణం.
4. విశ్వం విశాలమైనది.

ౠ) కింది పదాలకు అదే అర్థం గల రెండేసి పదాలను రాయండి.

1. తల్లి, మాత
2. తోట, అరణ్యం
3. బువ్వ, కూడు
4. సొమ్ము, బంగారం

కీ బుక్

1. దేశమును ప్రేమించుమన్నా

పేజి నెం. 6 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలు పూరించండి.

1. కండ 2. మట్టి 3. మనుషులోయ్ 4. దేశస్థులంతా

ఇ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** పాడి పంటలు బాగా పండేటట్లుగా అభివృద్ధి చెందేటట్లుగా కష్టపడు నువ్వు చాలా పాటుపడాలి.

2. **జ.** దేశస్థులంతా అన్నదమ్ముల వలె మెలగాలి.

3. **జ.** దేశం అనే చెట్లను ప్రజలు గొప్ప చెట్ల వలె పెంచాలి. దాని వలన ప్రేమలను, అందరి మన్ననలను పొందవచ్చు.

4. **జ.** దేశమును ప్రేమించుమన్నా గేయం ద్వారా దేశములో మంచి అన్నది పెంచి, పాడి పంటలు చాలా అభివృద్ధి చెందేటట్లు కష్టపడాలి. ఊరికే గొప్పలు చెప్పుకోక ఏదైన సాధించగలం అనే తపన అందరిలో ఉండాలి. దేశంలో అందరూ అన్నదమ్ముల వలె ఉండాలి.

పేజి నెం. 7

ఈ) వ్యతిరేక పదాలను రాయండి.

1. ద్వేషించు 2. చెడు 3. కీడు 4. నష్టం 5. వలదు

ఉ) సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. వట్టి మాటలు కట్టిపెట్టి దేశం కోసం పాటు పడాలి.
2. నేను ఎప్పుడు మంచి పనులు తలపెట్టాను.
3. పెద్ద వర్షంలో మూసినది పొంగి పొర్లింది.
4. కష్టపడితే ఏదైనా సాధించగలము.
5. చెట్టపట్టాలు పట్టుకొని అందరూ దేశం అభివృద్ధికి పాటు పడాలి.

ఊ) పర్యాయపదాలు

1. వాక్కు, వాగ్ధానం 2. తోవ, మార్గము 3. పుష్పం, కుసుమం

4. సొమ్ము, కనకము 5. మానవుడు, అర్జునుడు

6. సోదరుడు, సహోదరుడు

ఋ) నామవాచకాలు, సర్వనామాలు, విశేషణాలు, క్రియలను గుర్తించి రాయండి.

నామవాచకాలు : రాముడు, సీత, విజయవాడ, గోపి

సర్వనామాలు : అతడు, ఆమె, వారు

విశేషణాలు : మంచము, నీలంగా, నల్లగా, ఉత్తమ

క్రియలు : గెలిచెను, పలికెను, గీచెను, వ్రాసెను

2. మహాకవి తిక్కన

పేజి నెం. 9 అభ్యాసము

అ) ఈ క్రింది పదాలకు అర్థాలు వ్రాయండి.

1. ముగ్గురు కవులు 2. చేర్చి 3. ముందు తరం వారు

4. ఎనిమిది దశలు 5. శివభక్తులు 6. విష్ణువు, శివుడు

7. అందం 8. నమస్కారములు

ఆ) కింది ఖాళీలు పూరించండి.

1. నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱన 2. కవి బ్రహ్మ, ఉభయకవి మిత్రుడు

3. మంత్రిగా, దండనాథుడిగా 4. వేదవ్యాసుడు

5. పద్దెనిమిది

ఇ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱన ఈ ముగ్గురినే కవిత్రయం అంటారు.

2. **జ.** తిక్కన పదిహేను పర్వాలు వ్రాయగా మిగిలిన సగం పర్వాన్ని ఎఱ్ఱన రాశారు.

3. **జ.** హరి అంటే విష్ణువు, హర అంటే శివుడు. వారిద్దరూ ఒక్కరేననీ, మానవులకు శుభాన్నీ, ఆనందాన్నీ కల్గించడమే వారి ఆశయం.

4. **జ.** త్రయం అంటే మూడు అని అర్థం.

5. **జ.** తిక్కన పదిహేను పర్వాలు వ్రాయగా, మిగిలిన సగం పర్వాన్ని ఎఱ్ఱన రాశారు.

6. **జ.** తిక్కన సృష్టించిన కొత్త దేవుడు హరి, హర నాథుడు. వారిద్దరూ ఒక్కరేననీ, మానవులకు శుభాన్నీ, ఆనందాన్నీ కల్గించడమే వారి ఆశయమని తిక్కన హిందువులలో ఐక్యతను తీసుకొచ్చాడు.

7. **జ.** కవిబ్రహ్మ, ఉభయకవి మిత్రుడు తిక్కనకు ఉన్న బిరుదులు.

8. **జ.** సంస్కృతంలో మహాభారతాన్ని వేదవ్యాసుడు రచించారు.

పేజి నెం. 10

ఈ) వ్యతిరేక పదాలను రాయండి.

1. అధర్మము 2. పెద్ద 3. అశుభం

4. ఆధునికులు 5. అసాధ్యము

3. విభక్తులు

పేజి నెం. 12 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

1. డు, ము, వు, లు 2. ని, ను, ల, కూర్చి, గురించి

3. వలన, కంటె, పట్టి 4. అందు, న

ఇ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** వాక్యాలలోని పదాల మధ్య సంబంధాన్ని వ్యక్తం చేసే పదాలను విభక్తులు అంటారు.

2. **జ.** విభక్తులు భాషకు అర్థాన్ని, అందాన్ని అందిస్తాయి. విభక్తులు లేకపోతే పదాలు విడివిడిగానే ఉంటాయి. అర్థవంతమైన వాక్యాలను తయారు చేయలేం.

3. **జ.** ఇ, టి, తి అనే అక్షరాలను ఔప విభక్తులు అంటారు. నామవాచక, సర్వనామాలకు విభక్తి ప్రత్యయాలు చేరే ముందు ఇ, టి, తి అనే ప్రత్యయాలు చేరితే వాటిని ఔప విభక్తులు అని అంటారు.

4.	**ప్రథమా విభక్తి**	: కృష్ణుడు నల్లని వాడు.
	ద్వితీయా విభక్తి	: రాముడు దశరథుని కుమారుడు.
	తృతియా విభక్తి	: సీత రామునితో అడవికి వెళ్ళింది.
	చతుర్థీ విభక్తి	: ఈ సంగతి భరతునికి తెలియదు.
	పంచమీ విభక్తి	: అయోధ్య నుంచి కాలినడకన రాముడు అడవికి వెళ్ళాడు.
	షష్ఠి విభక్తి	: రాజు యొక్క గుర్రం.
	సప్తమీ విభక్తి	: ఘటంబున జలం ఉంది.
	సంబోధన ప్రథమా విభక్తి	: ఓ, ఓరి, ఓయి, ఓసి

4. సమయస్ఫూర్తి

పేజి నెం. 16 అభ్యాసము

అ) అర్థాలు రాయండి.

1. నమస్కారం 2. వ్యూహం 3. విచారం
4. భయపెట్టు 5. విషయం 6. పిలుపు

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్క వాక్యంలో జవాబులు రాయండి.

1. జ. నదిలో మొసలి, నది ఒడ్డున నేరేడు చెట్టు ఉండేది. దాని మీద ఒక కోతి ఉండేది.

2. జ. ఆడ మొసలికి కోతి గుండెకాయను తినాలని ఆలోచన.

ఇ) క్రింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

1. నేరేడు చెట్టు 2. కోతి 3. కోతి
4. కోతి గుండె 5. చెట్టు కొమ్మ 6. తెలివి

ఈ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. ఒక నది ఒడ్డున నేరేడు చెట్టు మీద ఒక కోతి ఉండేది. నేరేడు పండ్లు జారి నదిలో పడుతూ ఉండేవి. నదిలో ఉండే మొసలి నేరేడు పండ్లను తింటూ ఉండేది. అలా కలుసుకోవడం వల్ల కోతికి, మొసలికి చెలిమి ఏర్పడింది.

2. **జ.** ఒకనాడు నేరేడు పండ్లు తిన్న ఆడ మొసలి 'ఈ విధంగా అనుకుంది. నేరేడు పండ్లే ఇంత మధురంగా ఉంటె, ఆ కోతి మాంసం ఎంత మధురంగా ఉంటుందో. దాని గుండె ఇంకా ఎంత మధురంగా ఉంటుంది గదా!" అని అనుకుంది.

3. **జ.** ఆడ మొసలి కొన్నాళ్ళు జబ్బుగా వున్నట్లు నటించింది. ఒక రోజు భర్తతో "నిన్న నేను వైద్యుని దగ్గరకు వెళ్ళాను. కోతి గుండె తింటే నా జబ్బు తగ్గిపోతుందని చెప్పాడు. ఎలాగైన కోతి గుండెను తెచ్చి పెట్టు అన్నది. భార్య జబ్బు కోసం కోతిని మోసగించి విందుకు ఆహ్వానించింది మగ మొసలి.

4. **జ.** నది మధ్యలో మొసలి కోతితో తన భార్య జబ్బు గురించి చెప్పింది. ఆ మాటలు విన్న కోతి ధైర్యం తెచ్చుకొని, మిత్రమా! నీ భార్య ఆరోగ్యం కంటె నాకు కావలసింది ఏముంది? అనవసరంగా మొయ్యడం ఎందుకని గుండెను చెట్టు కొమ్మకు తగిలించి వచ్చాను. పద వెళ్ళి తెచ్చుకుందాం అంది కోతి.

5. **జ.** గట్టు మీదికి దూకిన కోతి మొసలితో ఎవరైనా గుండెను చెట్టు కొమ్మకు తగిలిస్తారా? పిచ్చివాడా! వెళ్ళు, వెళ్ళు. ఇటు వైపు ఎప్పుడు మరల రాకు అని అంది.

6. **జ.** ఏదైనా అపాయం వస్తే, ఉపాయంతో తప్పించుకోవాలి. మిత్రులను నమ్మరాదు.

పేజి నెం. 17

ఊ) పాఠంలో ఇచ్చిన విరామ చిహ్నాలను రాయండి.

ఒక నది ఒడ్డున నేరేడు చెట్టు ఉంది (.) దాని మీద ఒక కోతి ఉంది (.) నిన్ను తీసుకురమ్మని చెప్పింది (.) మొసలి కోతిని ఇంటికి ఆహ్వానించింది (.) కోతి మొసలి వీపు మీద కూర్చుంది (.) నీ భార్యకో దండం (.) నీకో దండం (.) నీ విందుకో దండం (.)

ఋ) పాఠంలో ఇచ్చిన ద్విత్వ, సంయుక్త, సంశ్లేషాక్షరాలను పట్టికలో రాయండి.

ద్విత్వ	:	మ్మ, న్న, ప్ప, గ్గ, చ్చ
సంయుక్త	:	డ్ల, ర్త, స్తా, మై, శ్చ
సంశ్లేషాక్షరాలు	:	స్కృ, స్తృ, స్త్రీ, క్ష్మ

5. సంక్రాంతి

పేజి నెం. 20 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. పుష్య మాసంలో 2. ధనుర్మాసం 3. పూలతో
4. భోగిపళ్ళు 5. పితృదేవతలకు 6. కనుమ

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. మార్గశిర పుష్యమాసం **2.** ఆవు పేడతో
3. మూడు రోజుల పండుగ **4.** గొబ్బి గౌరి వ్రతం
5. కనుమ రోజు

పేజి నెం. 21

ఈ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. సూర్యుడు మకరరాశిలో ప్రవేశించే రోజును 'మకర సంక్రాంతి' అంటారు. ఇది ప్రతి సంవత్సరము జనవరి 14వ తేదీన వస్తుంది.

2. జ. డిసెంబరు 14 నుండి జనవరి 14 వరకు ఉండే కాలాన్ని ధనుర్మాసం అంటారు.

3. జ. ధనుర్మాసం ప్రారంభం అయినప్పటి నుండి భక్తులు వేకువనే లేచి స్నానం చేసి శుచిగా పూజ చేస్తారు. హరిదాసులు హరి కీర్తనలు పాడుతూ ప్రతి ఇంటికి వెళతారు. ఆడవాళ్ళు ఇంటి ముందు కళ్ళాపు చల్లి ముగ్గులు వేసి, ముగ్గుల మధ్య ఆవు పేడతో గొబ్బిళ్ళను చేసి పూలతో అలంకరిస్తారు. గొబ్బి చుట్టు తిరుగుతూ కన్నె పిల్లలు పాట పాడుతూ, ఆటలు ఆడుతారు.

4. **జ.** భోగి పండుగనాడు వేకువనే లేచి భోగి మంటలు వేస్తారు. ఇంట్లో పనికి రాని పాత వస్తువులను మంటలో వేస్తారు. ఇంట్లో వాళ్ళందరూ భోగి మంట చుట్టూ చేరి చలి కాచుకుంటారు. భోగి నాటి సాయంకాలం పిల్లలకు భోగి పళ్ళు పోస్తారు. స్త్రీలు ఈ రోజు గొబ్బి గౌరివ్రతం చేస్తారు. బొమ్మల కొలువులు ఏర్పాటు చేస్తారు.

5. **జ.** భోగి పండ్లు అంటే (భోగి నాటి సాయంకాలం) చిన్న పిల్లలకు భోగి పళ్ళు పోస్తారు. బంధు మిత్రులను పిలిచి, పిల్లలను కూర్చోబెట్టి వాళ్ళ తల మీద పోసే రేగు పండ్లను భోగి పండ్లు అంటారు.

6. **జ.** సంక్రాంతి నాడు కొత్త బట్టలు ధరిస్తారు. రకరకాల పిండి వంటలు చేసి బంధుమిత్రులతో విందులు చేస్తారు. సంక్రాంతి పండుగనాడు పితృదేవతలకు తర్పణ చేస్తే వారికి పుణ్యలోకాలు ప్రాప్తిస్తాయని ప్రజల నమ్మకం.

7. **జ.** పశువుల కొట్టంలో పొంగలి వండుతారు. దేవతలకు నైవేద్యం పెట్టి, పొలాల్లో చల్లుతారు. ఈ విధంగా పొలంలో పొంగలి చల్లడాన్ని పొలి చల్లడం అంటారు. పొలి చల్లితే పంటలు బాగా పండుతాయని రైతుల నమ్మకం.

8. **జ.** జనవరి నాటికి ఆంధ్రదేశంలో పంటలు ఇంటికి చేరుతాయి. ధనధాన్యాలతో ప్రతి ఇల్లు కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. రైతులు ఆనందంగా ఉంటారు. ఆంధ్ర ప్రాంతం వ్యవసాయ ప్రధానమైన ప్రాంతం కనుక తెలుగువారీ పండుగను 'పెద్ద పండుగ' అని పిలుస్తారు.

ఉ) కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. నిరాకరించు 2. విచారం 3. మెలకువ 4. వెనుక
5. కొత్త 6. ఉదయం 7. పెద్ద 8. శత్రువు
9. పాపం 10. అసంతృప్తి 11. చిన్న 12.
అనాచారం

ఊ) క్రింది పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

1. సూర్యుడు మకర రాశిలో ప్రవేశించే రోజును సంక్రాంతి అంటారు.
2. మకర సంక్రాంతిని వ్యవహారంలో సంక్రాంతి అంటారు.

3. దీపావళి రోజు ఇంటిని దీపాలతో అలంకరిస్తారు.

4. ప్రతి పండుగకు మేము మా బంధు మిత్రులతో విందు చేస్తాము.

5. పొంగలి దేవతలకు నైవేద్యం పెట్టి, పొలాల్లో చల్లుతారు.

6. రైతులకు పంట చేతికొస్తే ధనధాన్యాలతో ప్రతి ఇల్లు కళకళలాడుతాయి.

7. సీతారాముల కళ్యాణం ఎంతో వైభవంగా జరుపుకుంటారు.

8. సంక్రాంతికి కొత్త దంపతులకు కొత్త బట్టలు పెట్టడం తెలుగువారి ఆచారం.

పేజి నెం. 22

ఋ) కింది పదాలకు అదే అర్థం కల రెండేసి పదాలను రాయండి.

1. భానుడు, భాస్కరుడు 2. ఏడాది, ఏడు 3. గృహము, హరివిల్లు

4. రంగుల రాట్నం, రంగోలి 5. గానము, గీతము 6. అగ్ని, నిప్పు

7. స్నేహితుడు, చెలిమి 8. శిరస్సు, మస్తకము 9. దుస్తులు, ఉనికిని

10. గొడ్లు, గేదెలు 11. బసవడు, ఆంబోతు

12. కోళ్ళు, పెట్ట 13. భార్యాభర్తలు, ఆలుమగలు

ౠ) కింది వాక్యాలు తప్పో (×), ఒప్పో (✓) బ్రాకెట్లలో గుర్తించండి.

1. ✓ 2. × 3. × 4. ✓

ఎ) సమాధానములలో సరైన దానిని ఎంపిక చేయండి

1. మకర 2. భోగి 3. దానం

4. సంక్రాంతి 5. కొత్త దంపతులకు

6. నీతి సుధ - 1

పేజి నెం. 25 అభ్యాసము

ఆ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

1. గొప్పది 2. తమ 3. చేసిన పుణ్యంబు

ఇ) క్రింది పద్యాన్ని వరుస క్రమంలో రాయండి.

అన్ని దానములందు అన్నదానమె మిన్న
కన్న వారి కంటె ఘనులు లేరు
ఎన్న గురువు కంటె ఎక్కువ లేరయా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ!

ఈ) క్రింది పద్యాన్ని పూరించండి.

తల్లిదండ్రి మీద దయలేని పుత్రుఁడు
పుట్టనేమి వాడు గిట్టనేమి
పుట్టలోన చెదలు పుట్టవా గిట్టవా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ!

ఉ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** అన్ని దానములు చేయాలి. అన్నదానము చేయాలి. అన్ని దానముల కంటె కూడా, కడుపు నిండా భోజనం పెట్టేవాడు చాలా గొప్పవాడు. ఎన్ని దానాలు చేసినా ఇంకా కావాలి అంటారు. కాని కడుపు నిండా భోజనం చేసి ఇక చాలు అంటారు. అందుకే అన్ని దానాలలో అన్నదానమే గొప్పది. ఆ రెండింటికి ఉన్న తేడా.

2. **జ.** ఎదుటి వారి తప్పులు ఎత్తి చూపే వారు ఎంతో మంది ఉన్నారు. కానీ తమ తప్పులు మాత్రం తెలుసుకోలేరు. తప్పులు చేయని వారు ఈ లోకంలో ఉండరు.

3. **జ.** సజ్జనులు తక్కువ మాట్లాడుతారు. కానీ ఎప్పుడు మంచి పనులే చేస్తుంటారు. కాని సజ్జనులు మంచి మనస్సుతో చేసిన పుణ్యం తక్కువే అయినా దానిలో ఏ లోపం ఉండదు.

4. **జ.** తల్లిదండ్రులను ప్రేమగా చూసుకోని కొడుకు పుట్టినా, చచ్చినా ఒకటే. అలాంటి వారిని వేమన పుట్టలో చెదల వలె పోలుస్తారు. పుట్టలో చెదలు పుడుతూనే ఉంటాయి. చచ్చిపోతూనే వుంటాయని అర్థం.

పేజి నెం. 26

ఊ) క్రింది పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. అన్ని దానాల కంటె అన్నదానమే చాలా ఘనము.
2. ఎదుటి వారి తప్పులను ఎత్తి చూపేవారు తమ తప్పులను ఎరుగరు.
3. చిత్త శుద్ధితో చేసిన పుణ్యం తక్కువే అయినా ఏ లోపం వుండదు.
4. హరి నీలో ఏదో కొదువ వుంది. నీవు బాగా చదువడం లేదు.

7. స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం

పేజి నెం. 29 అభ్యాసము

ఉ) క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్క వాక్యంలో జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** స్వాతంత్ర్య సమరయోధులలో కొంత మంది బాలగంగాధర్ తిలక్, లాలా లజపతిరాయ్, బిపిన్ చంద్రపాల్, జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా గాంధీ మొదలైనవారు.

2. జ. బ్రిటిష్ వారు పాలించారు.

3. **జ.** ఇవ్వాళ, ఆగస్టు 15వ తేదీ మా బడిలో జాతీయ జెండా ఎగురవేశాం. జెండాకు వందనం చేశాం. జాతీయగీతం ఆలపించాం. మాకు బడిలో చాక్లెట్లు, బిస్కెట్లు ఇచ్చారు.

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** భారతదేశ ప్రజలందరు జరుపుకునే పండుగలలో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం, రిపబ్లిక్ డే, అంబేద్కర్ జయంతి, బాలల దినోత్సవం మొదలగునవి.

2. **జ.** 1947 ఆగస్టు 15వ తేదీన మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది.

3. **జ.** ఆంగ్లేయులు మనదేశానికి వ్యాపారం కోసం వచ్చి మన దేశాన్ని క్రమక్రమంగా ఆక్రమించటం ప్రారంభించారు.

4. **జ.** 1857వ సంవత్సరములో సిపాయిలు తిరుగుబాటు చేశారు.

5. **జ.** మనం స్వాతంత్ర్యం సాధించడానికి పోరాటం చేసిన నాయకులలో బాలగంగాధర్ తిలక్, లాలా లజపతిరాయ్, బిపిన్ చంద్రపాల్, జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా గాంధీ మొదలైనవారు.

ఈ) క్రింది పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. మనదేశం పేరు భారతదేశం. మన జాతి భారత జాతి.
2. స్వాతంత్ర్యం రాక ముందు మనదేశాన్ని బ్రిటిష్ వారు పరిపాలించేవారు.
3. మా స్నేహితురాల వాళ్ళకి కూరగాయల వ్యాపారం ఉంది.
4. ఆంగ్లేయులు మనదేశంపై తిరుగుబాటు చేశారు.
5. అమ్మమ్మ పండుగ అని పాయసం చేసింది.

పేజి నెం. 30

ఉ) పాఠంలో ఇచ్చిన నామవాచక పదాలను గుర్తించండి.

గీత, రవి, అమ్మమ్మ, తాతయ్య, మొగల్ చక్రవర్తి, బహదూర్ షాజాఫర్, బాలగంగాధర్ తిలక్, లాలా లజపతిరాయ్, బిపిన్ చంద్రపాల్, జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా గాంధీ.

ఊ) వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. చచ్చుట 2. ముగించు 3. ఇప్పుడు 4. జవాబు 5. కొన్ని

9. రామేశ్వరం నుండి రాష్ట్రపతి భవన్‌కు

పేజి నెం. 36 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. కలాం విద్యాభ్యాసానికి, ఉన్నతస్థితికి సోదర జోహారా పెద్దగా సహాయం చేసింది. తన బంగారు గాజుల్నీ, గొలుసును విక్రయించి కలాం కళాశాల విద్యార్థులకు దోహదం చేసింది. ఆ సోదరికి ఆయన సదా కృతజ్ఞుడుగా మసలుకొన్నాడు.

2. జ. మనదేశ రక్షణకై కలాం అగ్ని, పృధ్వి, ఆకాశ్, త్రిశూల్, నాగ్ క్షిపణులను తయారుచేసి భారతదేశ క్షిపణికి పితామహుడుగా వాసికెక్కారు.

3. జ. కలాం గారు విద్యార్థులను కలుసుకొన్నారు. విద్యార్థుల ఆలోచనలను, కోరికలను తెలుసుకొన్నారు. ఎవ్వరిని కలుసుకొన్నా "కలలు కనండి, కలలు ఆలోచనలను రేకెత్తిస్తాయి. ఆలోచనలు ఆచరణను ప్రారంభింప చేస్తాయి. కృషి, అభివృద్ధిని సాధిస్తుంది" అని ప్రబోధం చేశారు. స్వేచ్ఛామయ భారతదేశ నిర్మాణానికి కృషి చేయండి. మన దేశాన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశాల ప్రక్కనే నిలబడేటట్లు కృషి చేయండి." అని సందేశం ఇచ్చారు.

ఇ) ఖాళీలను పూరించండి.

1. శ్రీ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం 2. నాసా 3. ప్రబోధం
4. శ్రీరాగ 5. భారతరత్న

పేజి నెం. 37

ఉ) భారత ప్రభుత్వం ఇచ్చే కొన్ని బిరుదులు క్రింది పట్టికలో ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి.

1. **జ.** భారతరత్న, పద్మశ్రీ, పద్మవిభూషణ, పద్మభూషణ్, పరమవీరచక్ర, ద్రోణాచార్య.

ఊ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాల వచనాలు మార్చి తిరిగి రాయండి.

1. మనం భారతదేశ పౌరులము.
2. పరిశోధనలు చేసి క్రొత్త వస్తువులను తయారుచేయడం నా స్వప్నం.
3. ఉన్నత పదవులను అధిష్టించటం నా కోరిక.

పేజి నెం. 38

ఋ) క్రింది పేరాలో సమాపక క్రియలను, అసమాపక క్రియలను గుర్తించి, వేరు వేరుగా రాయండి.

సమాపక క్రియ : నిర్వహించింది, ఆకర్షించింది, పాల్గొన్నారు, ఆనందించారు, ఓడిపోయారు, ప్రకటించారు.

అసమాపక క్రియ : చూపి, గెలిచి, పాల్గొని, వచ్చి, చూచి.

10. కాలచక్రం

పేజి నెం. 41 అభ్యాసము

అ) అర్థాలు రాయండి.

1. ఋతువు 2. ఒట్టు 3. సమాప్తం

4. లెక్కపెట్టుట 5. చిన్న దేశాలు

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్క వాక్యంలో జవాబులు రాయండి.

1. అరవై **2.** పన్నెండు

3. ఏడు : 1. ఆదివారం 2. సోమవారం 3. మంగళవారం

4. బుధవారం **5.** గురువారం **6.** శుక్రవారం **8.** శనివారం

ఇ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

1. ఒక వారం 2. ఒక రోజు 3. ఒక సంవత్సరం

4. క్రీస్తు శకం 5. ఉగాది

పేజి నెం. 42

ఈ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** ఏడు రోజులు ఒక వారం. అవి : ఆదివారం, సోమవారం, మంగళవారం, బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం, శనివారం.

2. **జ.** తెలుగు సంవత్సరానికి పన్నెండు నెలలు. అవి చైత్రంతో ప్రారంభమై ఫాల్గుణంతో ముగిసిపోతాయి. ఫాల్గుణం తరువాత మరల చైత్రమాసం ప్రారంభమవుతుంది.

3. **జ.** యుగాలు నాలుగు. అవి:

1. కృతయుగం 2. త్రేతాయుగం 3. ద్వాపరయుగం 4. కలియుగం

4. **జ.** చరిత్రలో ఎప్పుడు ఏమి జరిగిందో చెప్పడానికి సంవత్సరాలను వరుసగా లెక్క పెట్టుకోవడం అవసరం.

ఉ) వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. అంతం 2. పోతుంది 3. పాత 4. చావుట 5. అనవసరం

ఊ) వచనాలు మార్చి రాయండి.

1. నెలలు 2. సంవత్సరం 3. మాసాలు 4. శకాలు 5. యుగం

11. భద్రాచలం

పేజి నెం. 46 అభ్యాసము

అ) అర్థాలు రాయండి.

1. అందం 2. శుభ్రం 3. ప్రధాన ద్వారం

4. అచ్చెరువొందు 5. పెళ్ళి 6. జైలు

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** భద్రాచలం, శ్రీశైలం, తిరుపతి, అలంపూర్ జోగులాంబ, కాణిపాకం, యాదగిరి గుట్ట మొదలైనవి భారతదేశం లోని మనకు తెలిసిన పుణ్యక్షేత్రాలు.

2. **జ.** హిందువులు తమ ఇష్ట దైవాల కోసం నిర్మించుకున్నవి దేవాలయాలు. ఉన్నత పర్వతాలపై, నదీ తీరాలలో, ప్రకృతి పరిసరాలలో వెలిసిన దేవాలయాలు స్వచ్ఛతకు, సౌందర్యానికి ఈ దేవాలయాలు.

ఇ) కింది ఖాళీలను సరియైన మాటలతో పూరించండి.

1. మానవత్వం 2. నేలకొండ పల్లి 3. రామదాసు

4. నాలుగు 5. దాశరథీ

ఈ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** భారతదేశాన్ని భిన్నత్వంలో ఏకత్వం గల దేశమని, భిన్న సంస్కృతులు, జాతులు, మతాలు, భాషలు గల సమైక్య దేశమని అంటారు.

2. **జ.** ఖమ్మం జిల్లాలోని గోదావరి నదికి ఉత్తరపు ఒడ్డున వెలసిన దివ్యక్షేత్రం ఈ భద్రాచలం. సీతారాములు నివసించిన పర్ణశాల, పంచవటి అని కూడా అంటారు. సీతమ్మవాగు, శేషేశ్వరం, రామదాసు ధ్యానమందిరం ఇంకా మొదలయినవి మనం చూడదగిన ప్రదేశాలు.

3. **జ.** కంచెర్ల గోపన్న భద్రాచలం దగ్గర ఉన్న నేలకొండపల్లి గ్రామ నివాసి. 17వ శతాబ్దంలో గోలకొండను పాలించిన తానీషా ప్రభుత్వంలో తహశీల్దార్‌గా పనిచేసేవాడు. పరమ రామభక్తుడైన గోపన్న తాను వసూలు చేసిన పన్ను డబ్బును నవాబుకు పంపకుండా, భద్రాచలం రామునికి భద్రమైన గుడి కట్టించడానికి విగ్రహాలు, నగలు చేయించాడట.

4. **జ.** రామదాసు నవాబుకు డబ్బులు పంపకుండా భద్రాచలం రాముని గుడికి వాడుకున్నాడు. కాబట్టి తానీషా, గోపన్నపై కోపంతో అతనిని 12 సంవత్సరాల పాటు గోలకొండలో చెరసాలలో ఉంచాడు. రామలక్ష్మణులే మారువేషంలో తానీషా వద్దకు వచ్చి, 6 లక్షల వరహాలు కట్టి, రామదాసును చెర నుండి విడిపించారట.

పేజి నెం. 47

ఉ) జతపరచండి.

ఆ, ఇ, ఉ, అ, ఈ

ఊ) వ్యతిరేక పదాలను రాయండి.

1. ద్వేషం 2. అశాంతి 3. అసౌందర్యం 4. చెడు 5. సుఖం

ఋ) వచనాలు మార్చి రాయండి.

1. మతాలు 2. కేంద్రాలు 3. విగ్రహం 4. నగ 5. వేషాలు

ౠ) నామవాచక పదాలను పాఠంలో వెతకండి, రాయండి.

రాముడు, రహీమ్; జీసస్, బుద్ధుడు, సీతా, లక్ష్మణ, రాజమండ్రి, శ్రీరామ, విష్ణువు, గోదావరి, గోపన్న, తానీషా, దాశరథీ, భద్రాచలం.

<u>12. హరిత</u>

పేజి నెం. 50 అభ్యాసము

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** ఆకుకూరల్లో విటమిన్లతో పాటు ఖనిజ లవణాలను అందిస్తాయి. ఈ ఖనిజ లవణాలు రక్తంలో కలిసి శరీరంలోని కండరాలు చెడిపోకుండా కాపాడుతాయి. ఆకుకూరలో పీచు పదార్థం ఉంటుంది. మలబద్ధకం, కోలన్ క్యాన్సర్, మొలలు లాంటివి నిరోధిస్తుంది.

2. **జ.** ప్రతి రోజు మాంసాహారం మాత్రమే తీసుకునే వారిలో ఇతర పోషకాల లోపం ఏర్పడుతుంది. మాంసాహారంతో పాటు పప్పులు, ఆకుకూరలు తీసుకుంటే ఈ లోపం ఏర్పడకుండా చూసుకోవచ్చు.

3. **జ.** మనకు తెలిసిన కొన్ని ఆకుకూరల పేర్లు : పాలకూర, తోటకూర, గోంగూర మెంతికూర, కొత్తిమీర, పుదీన, చుక్కకూర, గంగవాయిల కూర, పొనుగంటి కూర.

4. **జ.** భారతీయ వైద్య పరిశోధనా మండలి సూచనల ప్రకారం ప్రతి మనిషి ప్రతిరోజు 50 గ్రాముల తగ్గకుండా ఆకుకూరలు తీసుకోవాలి. కాలుష్యంలో జీవించే పట్టణ, నగర, పల్లె వాసుల కంటే ఎక్కువ ఆకుకూరలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది.

5. **జ.** మూడు కట్టల పాలకూరను బాగా కడిగి, కుక్కర్‌లో కందిపప్పు, కొంచెం శనగపప్పు వేసి కొద్దిగా నానబెట్టాక, తరిగిన పాలకూర వేసి, కొద్దిగా

పసుపు, నూనె, పచ్చిమిర్చి, టమాటలు రెండు తరిగి వేసి, మూత పెట్టి, మూడు విజిల్స్ వచ్చే వరకు పెట్టాక, కాస్తంత చింత పండు రెక్కలు, ఉప్పు వేసి రుద్ది ప్రక్కన బాండీలో పోపు వేసుకొని పప్పులో కలపాలి. అంతే ఈ విధంగా పాలకూర పప్పును వండుతారు.

పేజి నెం. 51

ఈ) క్రింది పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. ఆహారంలో పిండి పదార్థాలు ఉన్న ధాన్యాలు వాడుతాము.
2. ప్రతిరోజూ మాంసాహారం తినడం వల్ల ఇతర పోషకాల లోపం ఏర్పడుతుంది.
3. ఆకు కూరల్లో పీచు పదార్థం ఉంటుంది.
4. మనిషి విజ్ఞాన శాస్త్రం, సాంకేతిక రంగాలలో ఎంతో అభివృద్ధి సాధించాడు.
5. నేను పరీక్షలో మంచి ఫలితం సాధించాను.
6. మన రక్షణ వ్యవస్థకు మంచి పోషకాలు లభించే ఆహారం తీసుకోవాలి.
7. ఇంటి పరిసరాలు, చెత్త చెదారంతో నిండి ఉంటే అనేక రకమైన రోగాలకు గురవుతాము.
8. మార్కెట్‌లో పుష్కలంగా మనకు కూరగాయలు దొరుకుతాయి.
9. ఆకుకూరలు చౌకగా లభిస్తాయి.
10. ఏదైనా అపాయం వస్తే ఉపాయంతో తప్పించుకోవాలి.

ఉ) పాఠంలో ఇచ్చిన నామవాచక పదాలను గుర్తించి, రాయండి.

ధాన్యం, పండ్లు, మాంసాహారం, పిజ్జాలు, బర్గర్లు.

ఊ) వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. ఎక్కువ 2. చస్తూ 3. అచ్చెరువు 4. కాదు 5. అనారోగ్యం

13. ఆహ్వాన పత్రం

పేజి నెం. 53 అభ్యాసము

అ) మీ పాఠశాలలో జరుపుకుంటున్న స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం గూర్చి (ఎమ్మెల్యే గారికి) ఆహ్వాన పత్రం రాయండి.

జ. "స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ ఆహ్వానం"

మా పాఠశాలలో ఆగస్టు 15 స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకలను జరుపుకుంటున్నాము. కావున మన ఎల్.బి.నగర్ ఎమ్మెల్యే సుధీర్‌రెడ్డి గారు, మీరు ఆ వేడుకలను ఘనంగా జరిపించాలని ఇదే మా సాదర ఆహ్వానం.

ముఖ్య అతిథి .... శ్రీ .... గారు, ఎమ్మెల్యే గారు, ఎల్.బి.నగర్, హైద్రాబాద్.

తేది : xx.xx.xxxx

సమయం : ఉదయం 8 గం..లకు.

ఇట్లు.

విద్యార్థి బృందం,

ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల, హైద్రాబాద్.

14. ఆశ – దురాశ

పేజి నం. 56 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. అర్ఘ్యాన్ని 2. తథాస్తు 3. బృహత్శిల

4. ఆకలి దప్పులు 5. పద్మసుందరి 6. దీనులకు, పేదలకు

7. తృప్తి, శాంతి 8. తంటాలు

ఇ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. **జ.** శతకుంభుడు మహర్షిని "నేను పట్టిందంతా బంగారం అయ్యేటట్లుగా వరాన్ని అనుగ్రహించండి అని కోరాడు." తథాస్తు అని ఋషి

అదృశ్యు డయ్యాడు. శాతకుంభుడు వరాన్ని పరీక్షించాలని విహారవనంలో బృహత్శిలను చేతితో తాకాడు. అది హేమశిలగా మారింది. అలా అన్ని వస్తువులను తాకగా అవి బంగారు వస్తువులుగా మారాయి. ఈ ప్రపంచంలో నాకంటే ధనవంతుడే లేడు అని గర్వపడ్డాడు.

2. **జ.** ఋషి వరం వలన రాజుకు ఆకలి దప్పికలు తీరకా క్షుద్బాధతో అలమటించాడు. తన కుమార్తె పద్మసుందరి ప్రేమతో వచ్చి జనకుణ్ణి కౌగిలించుకుంది. రాజు హస్తాల స్పర్శ తగలగానే తను బొమ్మగా మారింది. శాతకుంభుని దుఃఖానికి అంతు లేకుండా పోయింది.

3. **జ.** మహారాజు దైవ మందిరంలో ఋషిని గూర్చి రెండవసారి ప్రార్థించాడు. ప్రతిమగా మార్చినదీ అయిన ఈ వరం నాకక్కర లేదు, ఉపసంహరించండి. ఈ మహైశ్వర్యం అంతా దీనులకు, పేదలకు దానం చేస్తాను. నా జీవితానికి సరిపడినంత ఉంటే చాలు" అని ప్రార్థించాడు.

4. **జ.** రెండవ సారి ఋషి ఇచ్చిన వరం వల్ల తన కూతురును తాకాడు. ఆ బొమ్మ మామూలు మనిషిగా అయినది. భవనంలోని బంగారు వస్తువులు, పాత్రలు అన్నీ మామూలు వస్తువులుగా మారాయి. మహారాజు వెంటనే తన అష్ట ఐశ్వర్యాలలో తనకు కావలసినంత ఉంచుకొని, మిగతా అన్నింటిని పేదలకు, దీనులకు దానం చేశాడు. ప్రజలంతా సంతోషించారు. మహారాజుకు తృప్తి, శాంతి లభించాయి.

5. **జ.** "తనకు మించిన కోరికలు తంటాలు తెస్తాయి" అని మహారాజు అందరికీ ఉపదేశం చేశాడు.

పేజి నెం. 57

ఈ) క్రింది వాక్యాలను చదివి, దోషాలున్న అక్షరాలను సరిచేసి రాయండి.

జ. 1. ఋషీశ్వరా!, బంగారం, అయ్యేటట్లుగా, అనుగ్రహించండి.

2. జలపాత్ర, ఆకలి దప్పులు, క్షుద్బాధతో,

15. మూర్ఖునితో ప్రయాణం

పేజి నెం. 60 అభ్యాసము

ఆ) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. జ. ధనుదుడు పాటలీపుత్రంలోని ఒక వ్యాపారి. తన దుకాణానికి అవసరమైన సరుకులు కొని తీసుకురావడానికి సమీపంలో ఉన్న నగరానికి బయలుదేరాడు.

2. జ. బాటసారిని చూచి ధనుదుడు చాలా సంతోషించాడు. ఎందుకంటే తాను వెళుతున్న నగరానికే బాటసారి కూడా వస్తున్నాడని తెలిసి. తనకు తోడునీడగా ఉంటాడని భావించి ధనుదుడు సంతోషించాడు.

3. జ. తేనెటీగల నుండి తప్పించుకున్నాక ధనుదుడు బాటసారిని "ఏమయ్యా! నీ దారిన నీవు పోక తేనెతుట్టెను రాయితో కొట్టడమెందుకు"? ఇలాంటి మూర్ఖపు పనులు చేస్తే ప్రమాదాలు జరుగుతాయి అని హెచ్చరించాడు.

4. జ. చీకటి పడింది. తిమిరంలో ప్రయాణం చేయడం మంచిది కాదని, ధనుదుడు బాటసారిని సూచించాడు. దారి మధ్యలో పడుకోవడం మంచిది కాదని ధనుదుడు చెప్పినా బాటసారి వినలేదు. గత్యంతరం లేక ధనుదుడు చెట్టు చాటున నిద్రించాడు. బాటసారి దారి మధ్య పడుకున్నాడు.

5. జ. బాటసారిని మొద్దుగా అనుకున్న దొంగలతో " మీ ఇంట్లో మొద్దు మాట్లాడుతుందా? మీ ఇంట్లో మొద్దుకు జేబులుంటాయా? అందులో రూకలుంటాయా? మొద్దుకు, మనిషికి తేడా తెలియకుండా మాట్లాడుతున్నారే!" అని కోపంగా తిట్టాడు.

6. జ. తన దగ్గరున్న రూకలు చెల్లవనుకున్న దొంగలతో బాటసారి "నా రూకలు చెల్లవని అనుకుంటున్నారా? చెల్లని రూకలు తీసుకుని వెళ్ళే మూర్ఖుడినా నేను! అవి మంచి రూకలే! మీకేమయినా అనుమానముంటే చెట్టుకింద పడుకున్న వ్యాపారిని అడగండి అన్నాడు. దొంగలు వెంటనే ధనుదుని పట్టుకుని సొమ్మంతా దోచుకున్నారు.

7. జ. బాటసారి మూర్ఖుడని ధనుదుడు తెలుసుకున్నాడు. మూర్ఖునితో స్నేహం చేయడం వల్ల ఎంత నష్టం కలుగుతుందో ధనుదుడు తెలుసుకున్నాడు.

ఇ) ఖాళీలను పూరింపుము.

1. బాటసారి 2. తేనె తుట్టె 3. చీకటి

4. జేబులు 5. మూర్ఖుడినా

ఈ) ఒక్క మాటలో జవాబులు చెప్పండి.

1. పాటలీపుత్రంలో 2. తేనె తుట్టెను 3. బాటకు మధ్యలో

పేజి నెం. 61

4. బాటసారి 5. ధనుదుని (వ్యాపారిని)

ఉ) కింది వాక్యాలు చదివి తప్పో (×), ఒప్పో (✓) బ్రాకెట్లలో గుర్తించండి.

1. ✓ 2. × 3. × 4. ✓ 5. ×

ఊ) క్రింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలు రాయండి.

1. అనవసరం 2. నిర్భయం 3. వెలుగు 4. చెడు

5. పగలు 6. వెనుకకు 7. పైన 8. లాభం

ఋ) కింది పదాలకు అదే అర్థం గల రెండేసి పదాలను రాయండి.

1. సంత, దుకాణం 2. పట్టణం, జనసంద్రం 3. దారి, తోవ

4. అరణ్యం, కాన 5. వృక్షం, తరువు 6. లోహము, శిల

7. రాత్రి, తిమిరం 8. చోరుడు, దొంగిలించేవాడు

పేజి నెం. 62

ౠ) క్రింది పదాలతో సొంతవాక్యాలను రాయండి.

1. బాటసారి ధనుదునికి నగరానికి వెళ్ళడానికి తోడుగ ఉంటాడని సంతోషించాడు.
2. తేనెటీగలు కుడతాయనే భయంతో నేను పరుగు తీశాను.
3. మూర్ఖునితో స్నేహం చాలా నష్టం అని తెలుసుకున్నాను.

ఎ) జంట పదాలను ఏర్పర్చండి.

1. పాట, యాట 2. దండ, బండ 3. చందం, మందం

4. మారు, వారు 5. మెలిసి, మలిసి

16. కాలములు

పేజి నెం. 64 అభ్యాసము

అ) గీత గీసిన పదాలు ఏ కాలమునకు చెందినవో వ్రాయండి.

1. **భూతకాలం** : కురిసింది, వంట చేసింది
2. **వర్తమానకాలం** : వెడుతుంది, వస్తాడు
3. **భవిష్యత్ కాలం** : మొరుగుచున్నది, రాస్తున్నది.

ఆ) క్రింది క్రియా పదములను మూడు కాలములలోకి మార్చి వ్రాయుము.

1. వెళ్ళింది, వెళ్ళుచున్నది, వెళ్తాడు
2. చదివింది, చదువుచున్నది, చదువుతాడు
3. కొనింది, కొనుచున్నాడు, కొంటాడు
4. ఆడింది, ఆడుచున్నాడు, ఆడుతాడు
5. వచ్చింది, వచ్చుచున్నాడు, వస్తాడు.

LOYOLA PUBLICATIONS
8-2-109/73 Road no 4
APSEB Colony Sagar road
Hastinapuram HYDERABAD-500079
Ph. : 9490349338
Email : loyolapub@gmail.com